

ORADEA-MARE (N.-VÁRAD)
4 aprilie st. v.
16 aprilie st. n.]

Ese in fiecare duminică
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 14.

ANUL XXIX.
1893.

Pretul pe un an 10 fl.
Pe 1/2 de an 5 fl.
Pe 1/4 de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

La mormântul lui Alecsandri.

— Apologie. —

(Cetită de autor in ședința publică dela 12/24 martie an. c. a Academiei Române.)

Teatrul represintă grădina dela Mircești, unde este inmormântat Alecsandri. — La dreapta se vede veranda casei poetului, in fund se zărește lunca Mirceșilor și Siretul, la stânga copacii și aleele grădinei. — Mormântul de ierbă verde cu flori, poartă un monument cuprindend ca parte principală bustul lui Alecsandri. Impregiur copaci, sălcii pletose, flori, etc.... E noapte și lună.

Eutherpe, cu părul despletit, cu un vâl de zăbranic negru peste rochia ei cea albă, stă plecată pe mormânt, părul îi atârna de-alungul brațului stâng care ține o lyra de aur cu cordele rupte. — Vorbește cu voce plină de mâhnire ca cum ar suspina...

«S'a stins gingașă voce! Duiosa lui cântare
Din strunele de aur de-acum nu mai resare!
De dor și vitejiă pe mândrul țerei plaiu
Cu foc nu mai resună fermecătoru-i graiu!»

(Viséză.)

«Lumina viă, dulce a razelor din sóre
Iubirea, roiul vieței, de chin alinătore,
Voiosa tinerete cu fragede visări,
Cu ochii plini de taine, cu calde sărutări;
Străvechile avânturi de dalbă bărbăția
Ce înălțau eroii din morțe la vecia
Răpind in sbor spre ceruri mărețile-amintiri,
A sufletelor nalte comóra de gândiri,
Povestea nésdravănă de 'nșirte mărgărite
Cu Feți-Frumoși și Dine și de sórele 'ndrăgite,
Voinici făr' de păreche luptându-se cu zmei
Ce despicau vėzduhul ca gândul ușurei;
Atăta frumusețe și atăta strălucire
Perdut-au intr'o clipă a lor însuflețire
Și lira mută, rece de-apururi a remas
In racla négră zace acum cel ce-i da glas!»

(Lyra cade la póele mormântului. Pausă, plânge.)

«Ahl crunt me 'nnecă plânsul și inima se frânge!
Poete scump cu lacrimi destul nu-i a te plânge,
Când peptul de durere îmi este sângerat!»

(Se scólă.)

«Eu Musa ta iubită, in brațe te-am purtat
Și te-am crescut la sinu-mi, și-am dat a mea vieță
Și dragoste și farmec și graiu plin de dulceta»

Și te-am scaldat in raze de aur in senin,
Ți-am dat să bei din cupa nectarului divin,
Te-am desmerdat ca mamă, ca soră, ca sociă
Și lumea, lumea intrégă și-am dăruit-o ție!
Vioiu și vecinic tiněr cu suflet fericit
De-asupra omenirii cu mine ai plutit,
Din bucurii și jale, din chinuri și plăcere
Urzind a tale cânturi de drag și de durere!
De visu-mi amăgită credeam că ai să fii
Etern ca și simțirea eternei poesii;
Dar ađi ah! cruntă oră, cumplită deșteptare
Uimirea mea ca vieța-ți găsitu și-a hotare
Și singură, cernită, pe cainicul pământ
Veghiez și plâng Poete la tristul teu mormânt!»

(Remâne nemișcată rădemându-se de mormânt. Incet își plimbă apoi privirea impregiur și se oprește in fund asupra luncei, pe care o privește lung, făcend cățiva pași spre dënsa.)

«Tăcută dórme lunca, Siretul lin o scaldă.
Pădurea 'mbrobodită de-a lunei raza caldă
Cu vântul serei molcom suspină tresărind
Iar florile și érba se plécă licărind!»

(Ascultă.)

«O șoptă se aude, un frémăt par' că vine
De-acolo!... O minune! alătura de mine,
Lipsită de speranță, sub vëlul zdrobitor
Al chinului, e óre un glas mângăetor
Al firei ce se 'nnalță ca sfânta armonie
Să-mi liniștescă mintea și-a patimei urgie?!»

(Ascultă iar.)

«Din ramuri, dintre frunđe, din érbă, dintre flori
Din clinurile unde, din câmpii roditori
De pretutindeni iată incet cum se ridică
Un murmur lin și tainic o bóre ușurică
Ca rugăciunea blândă și dulce ca un cânt,
Ce către cer se 'nnalță pe-o aripă de vânt!
O luncă! dalbă luncă! podóbă 'nsuflețită,
Tu care cu Poetul de mult ești îndrăgită,
Comóra cu vii nade de visuri și de dor,
In sinul teu s'ascunde cel limpede isvor
De doine și de cânturi, cu tine d'impreună
Pădurile și valea de graiu lor resună,

Iar Crivățul și muntii le pórta 'nduioșați,
Ca lanțu de înfrățire de-alungul de Carpați!»

(In avânt de inspirațiune.)

«Prin voi vechii tovarăși de viață și de cale
Și-a revărsat simțirea și gândurile sale,
Voi harfe ale Firei veți resună pe veci
De gingașa-i cântare de-asupra petrei reci!
De aceea glasul vostru mi-e drag și me 'nfióră
Iar inima îmi bate grăbită și ușoră;
Cu voi nu sânt străină, nici singură rămân
Voi îmi veți fi prieteni, cum el mi-a fost stăpân!
Sub bolta ta pădure, oh! luncă lângă tine,
Pe plaiuri, la pěrful din deal cu unde line,
In mieđ de ți. ori nóptea, de-i véră, de e ger,
Cu spicele pe holde și stelele din cer,
In lumea de vedenii cea fără de hotare,
Poete auđi-voi mereu a ta cântare
Ce umple lumea 'ntrégă, cum umple peptul meu!

(Pausă. — Se apropie de mormânt.)

Nimic și nimeni inse nu umple golul teu
Ce ca o rană-adâncă in suflet greu me dóre!
Iluisi și avânturi! ca sborul trecătoare,
Îmi alungați cu vraje voi grigele din pept!

(Inspirată vorbește către mormânt. Melpomena, in alb cu mantie lungă neagră, purtând atributele Musei tragice intră din stânga prin fund și păsește incet, incet până când ajunge la spațele Euterpei când sfêrșește ultimul vers.)

Tu, fiu al nemuririi cu gând inalt și drept,
Cuceritor de inimi, de minți, de fericire,
O cântăreț de glorie, de lupte și mărire,
Fanfară triumfală a mândrului popor,
Graiu viu al țerei tale la fapte și onor;
In negrul sîn al morței te-ai dus de lângă mine,
Dar omenirea-i plină, poete scump, de tine,
Ființa ta iubită o ved și focul teu
De dor și înălțare îl simt in giurul meu
Au sórele pe ceruri in nori nu se ascunde?
Lumina-i caldă inse prin negură pěrtrunde
Și bine-făcătoare se vérsă pe câmpii!...
Așa de-apururi mortul trăește in cei vii.

(pausă.)

Melpomena (se apropie de Eutherpe și-i pune mâna pe umăr.)

Inchipuirea-ți Musă e póte mângăiată
Dar inima-i zdrobită și mintea 'nvăpăiată!
Durerea ce se 'ncuibă in suflet iubitor
Cu doruri și ilusii n'o stăpânești ușor.
In mijlocul Naturei, cu chinurile tale
Tu Musa cea duiósă ai fi Musă de jale
In singurite cânturi un balsam căutând.
Ingrata omenire vedându-te plângând
Mereu acelaș nume, aceeași suferință,
Cu silă dela tine și gingașa ființă
Perdută se va 'ntórce și se va oropsi;
Nu-i da prilej de ură și dânsa-l va găsí!...

(O ia de mână.)

Tu ești insuflețită de-o fragedă simțire
Pe care s'o 'nțelegă nu póte recea Fire
Și e străină lunei lipsită de avânt,
Cui patimele numai stăpânitoare sânt!
Dar graiul teu o soră, merit e 'n veci a bine!
Dă stolului de gânduri ce se frământă 'n tine
Odihna cea adâncă și liniștită, vin
De-ți rađi-mă 'ntristatul teu cap aici pe sin.
Privește, ca și tine am hainele cernite,

In peptu-mi indoiéla și grigele cumplite
Se luptă, dar voință Destinului de sus
Mai sfântă-i decât dorul ce-aicea ne-a adus!
Vin să vorbim de dânsul»...

Eutherpe (plecându-și capul pe umerul Melpomenei.)

In noi ca in afară

Lung cântecile-i sună. Pe cel intins de țéră
Resar sfintele umbre, poveștile trăesc
In cercu 'ncipuirii și 'n cercul omenesc!»...

Melpomena.

«Și eu ca tine fost-am de dânsul îndrăgită!
A vieței carte vechiă adesea resfoită
De el fost-a cu mine și-am făurit noi doi
Pe lumea de miserii, o lume de eroi.
Din taine și din poște luat-au intrupare
Ființe vii și fapte; puternica-i suflare
A inchiegat in inimi credințe și iubiri
Ce s'au săpat in tabla, eternei amintiri.
Ce dânsul străbătut-am voinică și 'nrdăsnéță
Ordiile tataré, și lifta cea seméță
A Leșilor am frânt-o, din Vrancea la Munteni,
Dela Hotin la Némțu, din Iași la Resboeni
Cu Ștefan Vodă mândru vitez far' de păreche,
M'am dus cu flinta plină și cușma pe ureche,
Și-am risipit dușmanii, pe Ungurii rêsleți,
Ca la vênat ochindu-i in spate cu săgeți
Luatu-i-am in gónă cât au să pomenescă
Pe veci așa ocară; in tabăra Turcescă
Rêsbit-am de călare cu paloșul in mâni
Și-am smuls popor și țéră din ghiare de păgâni.
Cu cei plăeși de munte și cu Peneș Curcanul!
Pe Getta cea bălae și pe Ovid Romanul
Tânguitor de patimi aeva i-am vedut
Alături cu Horațiu isteț și priceput.
Cu Despot la Sucéva luptat-am pân' la morțe
Și-am ris cum Ciubăr-Vodă știut-a să se porțe;
Din bunda cea 'mblănită dormind jos la Vaslui
Am ridicat pe Rareș pe trépta tronului.
Și 'n Francia aflat-am cu Banul Mărăcine
Locaș de înfrățire cu bolțile seninel!»

Eutherpe.

«Cu fruntea inspirată, cu ochiu pěrtrundător
A fost Poetul nostru puternic veghiator
Pe sfânta înălțime, de unde cu priință
Vedut-a cursul vremei și celor in ființă
Pe strunele-i de aur cu dragoste-a cântat».

Melpomena.

Adâncul cel de inimi cu el l'am cercetat:
Prostia omenescă, ridicolul și sila
Nătângă, ce deșteptă nesățioasă mila,
Precum și-al vrednicei neprețuit prinos,
Tot ce pe om înalță și tóte ce-l dau jos
Le-am intrupat cu dânsul, le-am dat graiu și mișcare,
Și pildă omenirii le-am pus pe fie-care
Să se ferescă 'n viață greșéla intimpinând,
Năravurile rele cu risul indreptând!
Cocheta cea bătrână cu mursele pe față,
Mai sus decât potrive-i vedând că se acață,
Bărbatul cel netrebnic trăind in mișelfi,
Femeea destrămată și-a ei nemernicii,
Copilul plin de vicii și fără de rușine
Bătrânul ce de códa juniei tot se ține,
Sgârcitul fără suflet, bogatul îngânfat,

Zaraful din orașe și Jidovul din sat,
O liotă intră de haite leșinate
Roșând ca viermii lumea cu ale lor păcate;
Cu brațu mânat de ură, barbar, nemiluit
Ca pe tâlhari la sânge ahl crunt i-am biciuit
I-am inferat cu ferul cel roș de infamie
Și ați își duc povara căci lumea intră-i șciel
Ș-alătura cu dâșii, lucéferi luminoși,
Cei morți pe câmpul luptei, bărbații generoși
Cu dor și foc in suflet ce cărmuesc popóre
Acei ce cred in bine și mor pentru onóre,
Eroii, dreptii, sfinții in cer și pe pământ
Ce mulți au fost odată și ați tot mai rari sânt,
Pe ei cu duiosia și cu recunoșcintă,
Cu graiul plin de farmec și peptul de dorință
I-am innălat pe trépta măririi omenescil»

Eutherpe.

«O! sorol cât mai dréptă tu decât mine ești!
Simțirea ta păstrându-și puterea sa intrăgă
Infruntă indoiéla, nu-i ca a mea pribégă
Șovăitorc 'n largul inchipuirei seci;
Tu tragi de-a dreptu 'n țintă și majestósă treci
Ducând in sîn comóra cu care ai solia
Să 'ntemezi pe lume o mândră — Impărăția».

(Se aprinde din ce in ce vorbind.)

«Eu Firei mi-am spus dorul in veci nealinat,
Al căruia resunet, când cânturile bat
Pétrunde dela plaiuri și pân' la țerm de mare
In ori ce pept durerea ori dragostea tresare!
Eu celor care 'n mâna-ți o jucărie sânt,
Duiosă ori vióe necontentit le cânt
Și-i fac cu doue tonuri, c'o vorbă blând vrăjită
Să-și uite greul vieței cea 'n negru invelită.
Tu veți in fund de inimi și patime străbați
Iar binele 'n fâgașul cel plin de rele-l cați
Și-ai făurit atâtea păpuși cu fel de pene
Spre indreptarea celor cu suflete viclene!»

Melpomena (mângâind-o pe cap.)

Cântarea nóstră este ca apa din izvor
Ce trece 'n valuri repeși cu glas resunător
Lovindu-se de maluri cu stânci posomorite
Ce-o 'ntunecă in cale cu umbre mohorite;
Ori murmurând prin érbă alérgă pe câmpii
Impodobindu-și sîmul cu flori și raze vii!
Deci partea ta-i alésă și-a nu-i mai de frunte
Căți vulturi cu sbor aprig trésc in vêrf de munte?
In inimi tainuite, ori cerul atingând
Nu-s patima și dorul aceleași frământând
Sêrmana omenire? Tu dragă, dulce, vie
Cu fluierul de-i ăce le faci să se 'mlădie;
Ca să le smulg silită-s, din peptul incordat
Să-mi trag adesea brațul sdrobot-ori sângerat.
Tu ești dar gingășia, eu mâna cea vêtósă;
Menirea mea e mândru și-a ta este frumósă!

Eutherpe (luând-o de mână.)

Cuvântul teu puternic pătrunsu-m'a deplin
Simt inima ticită și ochiul mai senin!
In luncă vin ca până la resărit de sóre
Să adunăm mănuchiuri de blânde lăcrămióre
Apoi să le așternem frumos peste mormânt
Să dormă el d'apururi sub albul lor vesmânt!
Vin sorol vin cu mine...

(Fac câțiva pași spre fund, unde incet, incet apăruse ziua.
Tabloul luncei se ridică binișor când pornesc Musele spre dâșul
și fundul Teatrului strălucitor de lumină descoperă aședate pe o
inălțime in deosebite grupuri următórele personaje create de ge-
niul poetic al lui Alecsandri: Peneș Curcanul, Despot Vodă,
Ciubăr Vodă, Banul Mărăcine, Dan Căpitan de plaiu, Horațiu,
Getta, Ovidiu, Iulia, Cocóna Kiritza, Gulitză, Paraponisitul, Moise
ovreuil din Lipitorile Satelor, Ana Dómna, Fetele din inșirte
Mărgărite, Copila din Legenda Rondunicăi, Rodica, Behri Mus-
tafa, Kera Nastasia... cari au mănuchiur de flori, lăcrămióre,
coróne de stejar verde, flori de câmp... etc.

In mijlocul lor purtând o fôe aurită de palmier stă Musa
Clio imbrăcată in alb. In giurul capului ei scântează o aureolă
luminósă. Musele se opresc inmărmurite la picioarele mormântului.

Clio cu brațul intins către Muse.)

Tânguitorul vostru glas
De ceruri ocrotit
A fost, o Muse, in Parnas
Locaș nemuritor
Al cântecelor, ascultat.
Poetului iubit
Apollon bine voitor,
Cu har Dumneđeesc,
Din neguróseje vecii
Ce chaosu 'nvelesc
Pe-ai lui Alecsandri copii
Cu drag i-a adunatl
Plecându-se la voia lui
Ursita le grăi
Nepăsători de-a timpului
Prefaceri a trăi
Și mângăeri ori pilde dând
Mereu faima să-i crească,
Poetului duios și blând
Pe lumea pământéscă!
In ori ce părți veți indreptă
De-aici ai voștri pași,
De el și sufletu-i veți da
O scumpilor urmași:
De-ți recitl, cea din trecut
Minune de poveste
De tot ce-a fost și s'a făcut,
Săpat o să găsiți
Pe temelii numele lui!
Cu cât stejarul este
Mai nalt și resăriti
Mai multe in giurul trunchiului
O ramuri cu fâlos avént;
Cu atât mai aprig ve luptați
Furtunele să le 'nfrunțați,
Căci tot mai rari stejarii sânt!
Și-acum copii nemuritori
Tovarăși de eterne lupte
Pe lyra-i cea cu corde rupte
Și pe mormentu-i puneți flori!
A vóstre inimi vecinic calde
Têrina lui să le simțéscă
Și lăcrămile șiroiéscă,
Isvor neprețuit, s'o scalde.

(Către Muse.)

Iar mândrul resărit de sóre
O Muse sfinite cu blând graiu
Să facă pe-al Moldovei plaiu
Să crească flóre lângă flóre.

(Toți coboră incet de pe munte aruncând florile și depu-
nând corónele pe mormânt. Musele se țin imbrătoșate, cortina

cade incet la sunetul Horei Unirei cântată în surdina. La o nouă ridicare a perdelei toate persoanele sunt grupate în giurul mormântului. Mesele stau în mijlocul lor îmbrăţoşate. Clio la capul mormântului incununază bustul Poetului.)

D. C. OLLANESCU.

Onestitatea în artă.

(Conferinţă rostită la Ateneul Român din Bucureşti, în seara de 7/19 martie an. c.)

(Urmare.)

Se dice şi se scrie mereu că artistului ne presintă lumea, viaţa vedută şi trăită de el, prin aşă numita prizmă temperamentală a lui. Negresit că e aşă; de cât această «prizmă» ne cam incurcă, pentru că ea ne face să ne gândim la ceva tăiat în muchi şi feţe hotărâte şi statornice, la ceva cristalisat, fixat definitiv, şi aceste însuşiri cari convin de minune unei prizme, nu se prea potrivesc, ba nu se potrivesc de loc cu mobilitatea şi fluctuaţia continuă a vieţii şi a proceselor ei emoţionale şi mintale, procese cari-şi fac adesea farsa de a-ţi modifica prizma, şi une-ori — curios — de a-ţi schimbă de tot. Aşă încât, am avé de-a face, pe cât vedeţi, cu o prizmă elastică, primitivă şi ea de felurite schimbări, şi în casul acesta.... e curată trădare şi pôte locul de a dice: «trădare, să fie, — dar s'o şcim şi noi».

În adevăr, — un artist nu se pôte compară cu un glob de lampă, care fatal trebuie să-şi arunce colorea, aceeaşi întotdeauna, în fie-care rază de lumină ce-l străbate. El — artistul — pörtă într'ensul toate colorile posibile, amestecul tuturor temperamentelor strămoşilor lui, şi numai rezultatul unei lupte, de supremaţie taie celule lui nervoase, — alege şi pune în relief pentru un timp, o anumită colóre dominantă, o anumită notă temperamentală, care dă timbrul, tinctura personală, unei creaţiuni. Şi pe-aici cred că putem eşi mai de-a dreptul la lumină; de ore ce se şcie, că suma energiei şi a vitalităţii noastre generale se compune din atâtea energii speciale, câte celule nervoase intră în complexul nostru organic, — după cum, cu o tréptă mai sus, noi toţi formăm suma de energie generală, colectivă a societăţii, a rasei din care facem parte. Şi când dicem de un om, că e bun, curajos, cinstit, afirmăm atâtea dór, că partea rea, laşă şi necinstită e de o mai slabă energie în complexul acestui om, — o întregă regiune a creierului este mai slab servită de aparatul circulator, un întreg partid de celule este retras dela guvern şi lipsit de protecţia întăritore a bugetului, — ele trăesc, vibréză, luptă, dar în opoziţie, în umbra inconştientului, cum se dice în termeni psihologic: o împregiurare din afară, o desordine interioară le pôte congestiona, şi mărindu-le numărul de vibraţii le apropie de putere, pôte chiar să le aducă la guvern, pentru un moment, séu şi pentru mai mult. — Ş-atunci omul nostru bun, curajos, cinstit, devine reu, mişel şi malonest. — Ce mare e rolul artei în această luptă supremaţie a celulelor, a energiilor speciale cari se agită în noi!

Întemplările vieţii în genere, şi loviturile ce ni le dă lumea din afară sunt orbe. Ele pot atinge şi pune în vibrare cutare séu cutare parte din organisaţia noastră psihofisiologică, ele pot, în înconştiinţa şi nepăsarea lor, să fortifice şi să scótă la lumină fondul reu din patrimoniul eredităţii noastre, şi să slăbescă pe cel bun. Ensăşi educaţia intenţionată, până acum este aşă de nesigură şi de stângace în procedurile ei, că de multe

ori ajunge la rezultate cu totul străine de intenţiile cu cari lucréză. Singur artistul trage la ţintă în sufletele noastre. El ochesce şi dă cu intenţie într'un anumit punct, şi pune în vibrare un anumit şir de celule nervoase, de condulaţii emoţionale, ş-atunci totă viaţa, totă energia noastră graviteză spre acest punct, toate celelalte pârţibat mai incet par că-şi suspendă funcţionarea, şi noi trăim mai ales prin această parte aţţată de artist.

(Va urmă.)

AL. VLAHUŢĂ.

Un răsboi vesel.

Comedie într'un act, de Melerville şi Carmouche.

(Urmare.)

Scena XII.

Lili, Lauternik, Lolo (la stânga.)

Lolo. Biletul l'am trimes, şi... (*zărind.*) Ce ved?!.

Lili. Mătuşica!

Lauternik. Oh! (*Liliei.*) Ascunţi pe mini dupa turnur a matali, el n'are se mi vată!

Lolo (emoţionată, trecând în mijloc.) Dle! ce însemneză asta?

Lauternik. M'ai fezut!

Lolo. Dar ce faci acolo?

Lauternik (tot la genunchi.) Exerţiţi! (*Comandând.*) Ablecarea şenunchilor! şoz arma! (*pune jos bastonul.*)

Lolo. Şi dta, dşoră?

Lili (incet, la stânga.) Taci mătuşică... eră pentru dta.

Lolo (incet.) Pentru mine?

Lauternik (ridică bastonul.) La umër!

Lili. Da, me rugă pentru toţi Dşei ca să-ţi vorbesc în favoarea lui... căci el nu îndrăsneşce... figura dtale îi impune un respect!...

Lolo (flatată, privind cu coda ochiului.) Ce copil!

Lauternik (lui însuşi, ca să aibă ocupaţie.) Jos arma!

Lili. Mai alaltăeri... privindute în magazie, a stricat un geam... cu nasul...

Lolo (induitoşată.) Sërmanul băet! vra să dîcă din pricina asta îi nasul cam... Fôrte bine, du-te 'n casă Lili!

Lauternik (a parte tot la gen.) Eu nu sint indemina di loc!

Lili (a parte.) Dar Laroz... se vede că nu şcie... ei bine, atunci am să pun luminarea la feréstă. (*Ese prin grilă.*)

Scena XIII.

Lolo, Lauternik.

Lauternik (sculându-se, aparte.) Ai cum? di mititica se duş!

Lolo (suridënd.) Nu te supără... Stăi pe loc dle... erai fôrte inflacarat!

Lauternik. Forti invlacarat? (*Vrënd să iêsă.*) Parton! eu am mult oner...

Lolo (oprindu-l.) Un minut! (*a parte.*) Tótă viaţa lui ôre are să se tot ducă?! (*Tare.*) Cum? nu m'aţi auđit? — Veđi că aş puté să me supër că ai incredinţat altei persóne un secret important... Dar eu sînt bună şi indulgentă.

Lauternik. Ce tracu podoganești tumeii!

Lolo (rușinosă, plecând ochii.) Mai ales... că mai adiniórea... pentru dta... am făcut un lucru fórt ne-bunesc!... Colonelul și ofițerii cei tineri rídeau cu hote...

Lauternik. Colonell este un ființ tare apraș!

Lolo. Îmi erá așá de rușine! dar tot am obținut.

Lauternik. Ya?... ich habe keine ya!

Lolo (incuragindu-l.) Aide! respectul este un lucru fórt frumos... dar câte odatá.

Lauternik. No câte odat'?

Lolo. Poți să fii mai vioi, mai îndrăzneț, și mai ales după cele ce s'au petrecut, care femeie n'ar permite... o strângere de mână ferbinte... (*Îi întinde mâna*

O sêrbă din Banat.

Lauternik. Vas?

Lolo. O surprisá!... și acum când nepoțica a plecat... dta ești liber...

Lauternik (vrënd să iêsá.) Ya... eu merș...

Lolo (ținându-l.) Dar nu... voi să đic... urmézá! te ascult!

Lauternik (mirat.) Aber se urmeț...

Lolo (imitându-l cu cochetărie.) Ya mein herr! ya!

și întorce capul.) Ei?... *Lauternik stă nemișcat fără a o privi.)* Ce dracu! e surd óre? (*Tare.*) Ar fi iertat chiar când ar răpi o sărutare!... așá fără să se bage 'n sémá! (*Îi întinde obrazul, întorcénd capul.*)

Lauternik (a parte ríđénd.) Ce bosnaș exerțit!

Lolo (a parte.) Dar țapán cap mai are! (*Tare, cam supêratá.*) Dar la ce te gândești dta, dle sergent? —

Mi se pare că trebuie să mulțumești când îți mărturisești recunoștință, când îți dau voe...

Lauternik (cu bucurie.) Mata tai voe să iubesc pe mititica frumoșica nepoțica a matala?

Lolo. Cum?! Lili! pe dânsa o iubești! (a parte.) Auzi nēmțul dracului! Ah! me 'năduș!

Lauternik. Also, mata tai voe?

Lolo (sec.) Taci din gură, dle! nepoța mea nu-i de măritat... și chiar dēc'ar fi, n'aș alege de sigur pentru dânsa un om așa de îndrăsneț!

Lauternik (incrimenit.) Eu... intrazneț! eu!

Lolo (cu furie.) Cum m'am înșelat de amarnic! Pfi! și ce urit e! un mitocan! cu nasu roș! cu picioarele cât cōfele!

Lauternik. Cine asta?

Lolo (ca apărându-se cu pudōre.) Lasă-me dle! Mie nu-mi plac astfel de îndrăzneli!... de vreme ce ți-ai dat arama pe față... te-am poftit la mēsă... dar am uitat că sūnt și eu poftită în oraș... deci sânetate bună! Sluga dtale! — Și să îndrăznești vr'odată să-mi privești casa în față!

Laroz (apărēnd la drēpta in fund.) Ce fell! il goneșcel!

Lolo. Un blestemat! un înșelător! Ah cum m'am înșelat! hultan răpitor ce ești! (Ese.)

Scena XIV.

Lauternik, Laroz.

Laroz (a parte.) Ei poftim! și eu eram așa de bucuroș de biletul de voe ce mi-a cădūt ca din cer!

Lauternik (cu gura cascātă.) Iaca! acuș eu fazut pi tracul ter taifl noch a mall!... (plecând la drēpta.) Ih bin ein grose tobitoc! ainz, zveil! merș la stroh!...

Laroz (eșindu-i înainte.) Ei bine, dle sergent, pari fōrte năcājit!

Lauternik. Ya! eu sūnt fōrte nagașit... no ya! eu ai facut mare tobitocii!

Laroz. A! te cunosc eu bine! nu me indoiesc de loc!

Lauternik. Docmai așa!

Laroz. Dar ian spune-mi și mie cum merge trēba...

Lauternik. Trēba merși, merși fōrte bine merși, ca și eu frei se merși repede de aiș.

Laroz. Haidedel! să părăsești postul! dta un dragon!

Lauternik. Matusie ai spus: Niș odat!

Laroz. Când femeile dīc niciodată, asta va să dīcă la revedere!

Lauternik. Nu mai frei se vorbesc cu mine.

Laroz. Nu? Atunci trebuie să începi bombardamentul! Mii de ghiulele și de trombone, ești tu un soldat ori ba?

Lauternik. Nein, eu nu-s soldat, eu zint serjent ti tracon!

Laroz. Bine, dar ești bărbat ori nu?

Lauternik (suridēnd.) O ya! eu șcii asta fōrte pine!

Laroz. Atunci, trebuie s'o răpești!

Lauternik. Eu? a pfui!... cum răpit Sapini pe Romanele? pentru care suparat mult Romanele... (Rīdēnd.) Ho! ho! ho! ter teifel! nu-i așa?

Laroz. Din contra, femeile răpitate au fost încântate de aprinderea răpitorilor lor... și nu mai doriau decât ca asemenea răpitori să se repete macar în fie-care lună câte-odată! — Și drăguța dtale va fi de asemenea o răpire în mijlocul nopței, va face vuet... ș-apoi...

Lauternik (electrisat.) Te minuni! il rapesc! și chind?

Laroz. Chiar acū... în astă sēră când va bate nouă.

Lauternik. Ya! — Al tertaifl! dar eu n'am pilet ti voe... și chind ai se bate retraser...

Laroz. Ține biletul ista! (il dă.)

Lauternik. Vasistas? (cētind.) Ya! am pilet de voel (pūnēndu-l în busunar.) Forte pinel ș-apoi?

Laroz. Apoi trebuie să chemi păsărica aici, prin un răvășel de dragoste fōrte aprins!

Lauternik. Aber eu am mare creutat de sgris... eu ai un acțent țirconflex...

Laroz. Atunci iată că scriu eu în locul dtale. (Se pune la mēsă, și bate tare.) Hei băetel doue pahare de cel vechișor și un conț de hârtie! — Am să scriu o scrisorică incendiară! un potop de suspinuri... un noian de lacrimi. (Un băet aduce vin și tot ce trebuie pentru scris.)

(Va urmă.)

N. A. BOGDAN.

Bibliografie.

„Dreptul comercial”, explicațiuni teoretice și practice asupra codului de comerț, de Grigore V. Maniu, București 1893.

Literatura noastră juridică, atât de săracă, s'a imbo-gățit dīlele acestea prin publicarea unei opere de mare valōre, datorită penei elegante a dlui Grigore V. Maniu. Acēstă lucrare, cu totul originală, e prima la noi, dēcă nu me înșel, care să fie concepută într'un spirit cu totul nou, și primul volum din Explicațiunile teoretice și practice asupra codului de comerț ne autorisă să credem că sistemul comentatorilor moderni de a discuta legile a pētruns în sfērșit și la noi.

Nu e destul, în adevēr, a se face o teorie abstractă și sēcă asupra unui text de lege pentru a comunica cititorului cunoșcința acelu text; dēcă se pōte introduce pe lângă teorie și ore cari date practice, acēsta ajută mult a pētrunde cestiunea și constituie un element atrăgător pentru cititor. Toți comentatorii moderni, — și împreună cu ei și dl Maniu, — au primit acēsta și au căutat a introduce în lucrările lor abundente citațiuni de hotăriri judecătorești: căci cunoșcința jurisprudenței constituie partea practică pentru știința dreptului, după cum experiențele din laborator sūnt partea practică a științelor fizice și chimice.

În acest prim volum inse, citațiunile decisiunilor de jurisprudență nu sūnt fōrte numeroșe; dar acēsta nu e vina dlui Maniu. Codul nostru de comerț fiind nou, nu se pōte încă găsi multe hotăriri importante date în mod fōrte judițios, ba unele chiar pentru casuri cu totul speciale, ceea ce nu arată că dl Maniu a trebuit să facă lung și minuțioșe cercetări, și acēsta dă operei dsale o deosebită importanță.

Astfel, dsa ne spune că jurisprudența hotărășce că, în virtutea ars. 318 din Regulamentul organic al Moldovei, codul comercial francez eră aplicabil în Moldova pe vremea aceea.

Lucrarea dlui Manin mai are încă meritul de a se basă, în discuțiunea controverselor, pe lucrările pre-gătitoare ale codului nostru, — pe cât i-a fost cu pu-

tință, bine-înțeles, de ore-ce lucrări pregătitoare mai că nu sînt. Și constatînd acēsta, exprimă pāreera sa de reu — la care me unesc și eu, — d'a vedē că la noi se lucrēzā cu atāta grabā o operā de o importanță insemnatā ca codul comercial, nelāsāndu-se mai cu deosebire nici o urmā de discuțiunile cari au trebuit, sēu trebuiau sā se urmeze la confecționarea acelu cod.

Gāndesc cā cel mai bun comentariu al unui cod, îl gāsim in lucrările pregătitoare, unde, din discuțiunile urmate, se pōte vedē adevērata voință a legislatorului. In urmā pot autorii sā facā nenumērate ipoteze asupra unui text obscur sēu cu mai multe înțelesuri; tōte interpretările pot fi greșite; pe cānd dēcā avem esplicațiunile date de autorul textului, atunci nu mai pōte fi indoielā asupra sensului acestuia. Colecțiunile discuțiunilor urmate la facerea codului civil francez, date la luminā de Fenet și Locré, constitue un prețios comentariu al acelu cod; pēcat numai cā nu este complect.

Am făcut in trecāt, pānā acum, puține citațiuni din introducția lucrārei de care me ocup; dar acēstā introducție meritā de a fi cititā cu deamēnuntul, fiind, dela un capēt pānā la un altul interesantā și instructivā.

Di Maniu incepe prin a ne da definițiunea comericiului și a dreptului comercial, face istoricul acestora intru cāt priveșce țēra nōstrā, ne vorbeșce de juridicțiunile comerciale de pe timpuri, de vechile incercări de codificare făcute de Domnii țērilor Romāneșci, și ajungēnd la codul actual, nu se sfieșce, chiar dela inceput, a aduce o criticā legiuitorului, — criticā fōrte intemeiatā d'alminteri — de ore-ce dēnsul, neurmānd in acēsta pe legiuitorul italian, n'a permis judecātorului «sā aplice usurile comerciale acolo unde legea comercialā nu dispune». Stranie supresiune, de e drept, fiind date elasticitatea și imensa varietate a spetelor comerciale. Jurisprudența pare inse a fi eludat acēstā dispozițiune a legii, — sēu mai bine dīs: a fi complectat legea in acēstā privință, — hotārind, dupā cum ne spune dl Maniu, cā usurile pot servi ca element de apreciere; și nu putem decāt sā dorim cā dēnsa sā urmeze pe acēstā cale.

Di Maniu sfērșeșce introducția sa prin un studiu asupra raporturilor dintre dreptul comercial și șciințele pe cari dsa le numeșce auxiliare sēu ajūtātōre ale dreptului comercial. Sūnt aci cāteva pagini asupra raporturilor dintre dreptul comercial și economia politicā, pe cari le recomānd tuturor acelorā cārora le place sā gāsēscā intr'o scriere, frumuseșca stilului unitā cu o limbā din cele mai curate, precum și cu înālțimea și fineșca ideilor. De altminteri, cunosc de mult acēstā calitate a dlui Grigore Maniu. Incā de pe cānd eram pe bāncile șcōlei, la Paris, observațiunile pline de fineșca făcute de dsa, in cursul discuțiunilor nōstre, erau fōrte gustate de toți acei cari-l ascultau.

Di Maniu a urmpt in comentariul seu ordinea codului de comerț, ceea ce mi se pare cel mai bun sistem pentru a compune o operā metodicā și lipsitā de confusiune; astfel cā sfērșind introducția, incepe a studiā faptele de comerț.

Se ocupā apoi de comercianți, de ținerea registrelor, de obligațiunile comerciale, de vēndārea comercialā și sfērșeșce acest volum prin esplicarea titlului VIII din codul de comerț asupra societāților și asociațiunilor comerciale.

In tot cursul lucrārei dsale nu se gāsēșce nici o șovāire Pretutindenii unde dā de o dificultate n'o ocoleșce, ci din potrivā cautā sā o resolve, desplicā cestiunile, discutā tōte opiniunile ce s'au produs, citēzā auto-

ritāțile cari s'au pronunțat in favōrea diferitelor opinii — și notez cā i-a trebuit o muncā uriașā pentru a ajunge a stringe tot materialul de care s'a servit — și nu uitā nici odatā de a se referi la sorginea codului nostru, la codul italian; tōte acestea intr'un stil simplu, clar și precis, un stil de adevērat jurist, consul fără desvoltări inutile, fără amplificări zadarnice, și cu atāt mai atrāgētor cu cāt e mai puțin ornat — ceea ce nu insemnēzā cā nu e fōrte ingrigit. Și de aceea cred cā lucrarea dlui Grigorie V. Maniu, cānd va fi terminatā, va fi un monument juridic și va fi citatā ca autoritate in dreptul comercial.

ȘTEFAN G. MEITANI.

Femeia.

Cine e ființa nobilā, care dupā ce ia dat noului nās-cut viētā din sāngele teu, il nutreșce, il desmērdā, și i suride, il invēțā a vorbi, a umblā și a se rugā?
E femeia ca mumā.

Cine e ființa suavā, de o potrivā rāpitōre trupeșce și sufleteșce, a cārei perfecțiune ne vesteșce a tot puterniciā lui Ddeu: cine e acel suflet curat care-și jertfeșce cele mai fragede inclināri naturale ale sale, fiind cā priveșce acēstā jertfā ca trebuincioșā, pentru a ajunge la perfecțiune?

E femeia ca feciōrā.

Cine e ființa acea sublimā care e soțā credincioșā bārbatului in durere și in fericire, care i dā lui sfat, ii insuflē pornirea, il incurajēzā, il infrānā și-l iubeșce, care numai in el și prin el trāeșce o viētā de iubire și de devotament?

E femeia ca soție.

Cine e ființa emoționātōre, care nu pārāșeșce patul moșnegului, care-i alinā durerile, ii ușurēzā orele de torturā, ii dā ochi ca sā vedā, urechile sale ca sā auđ, ii dā gura ei atuncz cānd a lui nu mai pōte sā vorbēscā?

E femeia ca fiicā.

Cine e ființa eroicā, care calcā pe cāmpul de bātāe? Un ānger al păcei, care culege murindii și schingiuiți, fără fricā de șueratul glonțului și de bubuitul tunului; ființa pe care o insēlneșce pretutindenii unde e vorba de ingrigirea rāniților și a da asil copiilor, pretutindenea unde se cere alinarea durerilor și ștergerea lacrāmilor?

E femeia ca sorā de caritate.

Care e flōrea curatā, āngerēscā, cine e ființa vrednicā de adorat, cāreia credință ii dā putere supra-omenēscā, care intonēzā cāntecul Domnului intre cele mai infiōrātōre torturi și care șcie sā mōrā pentru Dumne-deul ei pentru ca sā trāeșcā pentru veci?

E femeia ca martirā.

Cine e unicā ființă bine-cuvēntatā, care a fost invrednicitā de Dumne-deu a fi din același material ca și el; ființa pe care Dumne-deu cānd a descins intre omeni o alese ca sā-i dea prin antitesā tainicā onōrea sublimā de a fi feciōrā, mama și soțā Dumne-deirei?

E femeia ca corōna femeilor.

Culegere de

GEORGETA.

Ciaturi academice.

Tinerul nostru slavist, dl Ioan Bogdan, care a petrecut timp mai îndelung în Rusia, îndeplinind cu succes o misiune științifică, povestește, că societățile științifice și literare de acolo au obiceiul să ofere membrilor, ba și ascultătorilor, ciau, în pauzele și după sfârșitul ședințelor.

Nu știu decât de acolo ori de aiurea, dar de vr'o doi ani s'a introdus și în Academia Română uzul d'a bé ciau, după ce mulți ani de-arândul membrii luau numai dulceta. Faptul este, că reforma acesta, decât sunt bine informat, s'a făcut la inițiativa dlui Hașdău, care ș-a urmat studiile la o universitate a Rusiei, unde ș-a început și cariera literară în — rusește.

Academia Română înse nu este atât de darnică, precum sunt corporațiunile învățaților ruși; căci membrii ei își rezervă ciauul pentru sine și nu dau decât încă numai membrilor corespondenți, — iar auditorul e ținut să guste numai dulceta cetaniilor ce se fac.

Se pare înse că publicul nu e mulțumit singur cu acesta plăcere spirituală, căci la ședințele publice numai atunci vine lume, decât asistă și regele.

Consumarea ciauului se face mai cu seamă după încheierea ședințelor, dar unii-l beau și în timpul acestora, decât ele nu sunt publice, căci atunci beutorii de ciau se retrag în camera unei secțiuni.

Unde se bea ciau, se n'țelege că se și fumază mult. Cel mai strașnic fumător academician este dl Hașdău, carele în continuu face la țigarete și nunumai fumază ca un turc, dar și pe scaun șede turcește, încolăcindu-și picioarele sub sine.

În fumat i sunt rivali dnii Xenopol, Roman, Aurelian, Caragiani, Porcius și Naum.

Cei mai mulți înse nu fumază de loc. Și anume dnii Barițiu, Kretzulescu, Sturdza, N. Ionescu, Maniu, Urechia, Babeș tatăl și fiul.

Și fiind că am început să constatez niște deosebiri între membrii, iată încă câteva:

Cei mai bătrâni sunt Barițiu și Kretzulescu, cel mai tiner Babeș fiul; cel mai nalt Ollănescu, cel mai mic Caragiani; cel mai sîrguincios e Babeș tatăl, care petrece aproape totă ziua la Academie, — iar cel ce vine mai rar, e dl Maiorescu, carele numai atunci se prezintă la ședință, decât este să se voteze alegerea unui prieten literar al seu.

Cel mai nervos e Maniu, cel mai flegmatic Porcius; cel mai vorbăreț dr. Brândză, cel mai tăcut Naum; vecinic suridînd Poni și totdeauna serios Haret.

Felix, Brândză și Babeș fiul, vin la ședințe cu trăsurile lor, cei mai mulți — pe jos; Urechia aduce cu sine regulat un portofoliu plin de documente, Caragiani o cutie de tinichea cu tutun.

Tocilescu vorbește tot de Adam-Clisi, Caragiani cetește tot cărți grecești, Ollănescu caută prin diarele din Athena că ce mai face acolo colegul seu Papanigopolos, iar Maniu injură pe greci și pe bulgari.

Oratorul cel mai eloquent este Nicolae Ionescu, care își debiteză sarcasmele invescute în niște complimente rostite suridînd. Sturdza ia cuvîntul totdeauna când discuțiunea ajunge foarte complicată și mai cu seamă

când vede că se primejduiește echilibrul bugetului. Aurelian aprofundeză cestiunea prin o dicțiune cu avînt. Tocilescu, de-ar avé și glas, pe cât i schinteiează verva, ar avé un succes și mai complet. Închiderea discuțiunii se cere cam totdeauna de Negruzzi, care gîndește că se află la senat.

Mai iute vorbește Quintescu, carele întrece și pe Negruzzi; căci pe cîntă vreme din trei silabe rostite de Negruzzi înțelegi numai două, din patru ale lui Quintescu nu pricepi decât una.

Contrastul lui cel mai depărtat este Sbiera, căci pe când Quintescu face din patru silabe una, Sbiera trage din una — două.

O conversație între Quintescu și Sbiera este din cele mai hazlie. Iată un specimen:

Quintescu: Bneta! (Bună dimineță!)

Sbiera: Bu-u-nă-ă di-i mi-i né-é ță-ă!

Quintescu: Cm dmit? (Cum ai dormit?)

Sbiera: Mu-u-lță-ă-me-esc fô-ór-te-e bi-i-ne-e.

S'a discutat mult că cine scrie mai nelegibil. Xenopol și Stefanescu se credeau singurii competenți a lua premiul. Într'una din zile înse secretarul general neputînd cetf procesul verbal scris de Maniu, l'a dat acestuia să-l cetască el. E bine, nici dînsul n'a fost în state a-și cetf propria scrisore... Premiul a fost dobîndit în mijlocul ilarității generale...

Tôte aceste se petrec mai cu seamă în ședințe; dar după ședințe, la ciau, atmosfera se schimbă; aici oratorul cel mai gustat este Caragiani, cu care nu mai cuteză să emuleze nimene; iar decât cineva totuș se ncu-metă a-i face vr'o observațiune, el numai decât îl admoniează:

— Me rog, nu intrerupeți oratorul!

Corpulentul reprezentant în Academie al fraților din Macedonia este un nentrecut povestitor de anecdote, căroră numai spiritul lui Hașdău le mai adauge câte un grăunte de sare.

Când se ncheie ședința și Caragiani se aședă undeva cu pachetul seu de tutu, pe care îl pörtă tot în cutia de tinichea în care se vinde la tutungerie, deodată se formază în giurul lui un cerc. Nu peste mult apare și Vasile cu tava de păhare cu ciau și ședința veselă începe.

Aroma ciauului și parfumul tutunului de flori de Bechimis farmecă spiritele, deșteptă veselia și glumele sbóra din gură în gură. Se vorbește de tôte, chiar și de nefericitul «u» mut.

Caragiani, președintele ședinței, povestește anecdotele și impresiile sale de călătorie. Curg una din alta, ca un fel de inșir'te mărgărite, ce par că n'au sfârșit, stîrnind hohote lipsite de rigórea academică, risete eșite din baierele inimei, ilaritate generală.

De multe ori nu ênsuș subiectul celor povestite produce efectul, ci mai cu seamă modul propunerii, modulațiunea tooului, mișcarea corpului și acele nuanțe ale umorului în predare, care sunt caracteristica unui bun povestitor și care și din subiectul fără multă valóre produce un cap de operă, pe când în gura unui povestaș fără talent ar remăné o istorie sêrbedă și fără nici un haz.

Istoriile sale sunt mai cu seamă niște reminiscințe din călătoriile ce face. Decă se duce la depărtare de o di, își vine cu niște amintiri cu care te ține o séră întregă. De călătorește cu trăsura ori pe calea ferată și decât ese numai la plimbare pe jos, (ceea ce nu-i cam place,) el numai decât își întelnește figurele, cu care inșiră dialoguri comice și face scene vesele. Decă asistă

la inermantare, unde tot omul plânge și regretă, el și acolo descoperă momente și momente hazlie. Pretotindene și totdeauna densus observă numai partea plăcută a vieții. Din tot locul aduce numai impresiuni vesele...

Caragiani tot povestește și ceialalți îl ascultă cu drag, scoțând din când în când risete mari.

Numai unul șede la o parte scrie, făcând raporturi și notițe pentru cetitorii revistei sale. Șiti cine este acesta?....

IOSIF VULCAN.

Sesiunea gen. a Academiei Române

in 1893.

VI.

Sedința XX, la 17/29 martie. Dl secretar general D. Sturdza aduce la cunoștință, că in urma decisiunii de eri s'a făcut dlui Hașdău invitate de a veni in secțiunea literară spre a se comunica cuprinsul dărei de sémă asupra Etymologicului, pe care o va ceti in ședința publică viitoare. Dl Hașdău a respuns prin scrisoarea adresată Președintelui că va ceti din ultima fasciőră apărută din Etymologicum articolele asupra cuvintelor: Bade, Baier și Bacău, insoțindu-le de câteva cuvinte asupra continuării lucrării.

Dl Sturdza comunică apoi Academiei, că a adus la cunoștința regelui hotărîrea Academiei de a ține ședința publică vineria viitoare și M. Sa a spus că va vini la acea ședința.

Se decide ca dl Hașdău să citescă in viitorea ședința publică; tot atunci vor mai ceti dnii Tocilescu și A. D. Xenopol.

Se dă cetire scrisoarei dlui Sava Stefanescu, care mulțumește pentru alegerea sa de membru corespondent.

Se dă cetire procesului verbal al secțiunii istorice, prin care se notifică că dl membru corespondent T. Burada a dat esplicări asupra călătoriei sale la satele românești din Bitinia.

Se dă cetire procesului verbal al secțiunii literare, prin care secțiunea propune a se alege membru corespondent român dl Duiliu Zamfirescu. Se va propune la ordinea șilei.

Se dă cetire procesului verbal al secțiunilor unite literară și istorică: Secțiunile au decis a da in studiul unei comisii propunerile prezentate de dl S. Fl. Marian de a se publică de Academie fragmentul de Psal-tire slavo-română, care se află in posesiunea dsale și colecțiunea de vrăji și farmece, adunate de dsa.

Dl A. Roman propune ca Academia să voteze suma de 2000 lei pentru lucrarea etnografică a dlor T. Frâncu și Candrea, recomandată pleului înainte cu mai mulți ani de comisiunea censurătoare. Se decide să se recomande delegațiunii.

(Dl B. P. Hașdău, care din anul trecut nu participase la nici o ședința, intrând spre sfârșitul ședinței, este intimpinat cu aplause generale.)

Sedința XXI, la 18/30 martie. Se cetește o scrisoară a dlui T. Burada, prin care cere Academiei un ajutor spre a puté face o călătorie de explorațiune la românii din Moravia. După o discuțiune scurtă, ajutorul cerut se refusă.

Se cetește procesul verbal al secțiunii literare, prin care se anunță, că secțiunea s'a constituit alegând pre-

ședinte pe dl Titu Maiorescu, vicepreședinte pe dl Alexandru Roman.

Tot prin acest proces verbal se presentă raportul dlui Alexandru Roman asupra traducerii mitropolitului primat Iosif a cărții «Vieta lui Isus» de Didon. Raportul concludé, că traducerea, decă i se vor mai face unele indreptări, se va puté publică.

Se decide ca opiniunea acésta să se publice mitropolitului-primat Iosif.

Se cetește procesul verbal al secțiunii istorice, prin care se face cunoscut, că secțiunea a ales președinte pe dl V. A. Urechia, vicepreședinte pe dl Al. Papadopol-Calimach, secretar pe 7 ani dl V. Maniu.

Sedința publică solemnă, XXII, la 19/31 martie. Sub presidiul regelui, asistând public numeros.

Dl B. P. Hașdău cetește darea de sémă asupra lucrării Marelui Etymologic și articolele din acest dicționar asupra cuvintelor Bade, Baier și Bacău. (In curând il vom publică. Red.)

Dl A. D. Xenopol adreséză regelui următoarele cuvinte:

Maestate,

Inainte de a ceti comunicarea ce voesc a face onoratei Academii asupra Regulamentului Organic, simt nevoia de a indeplini, datorie de recunoștință cătră Maj. Vóstră, pe care sânt cu atât mai fericit că v'o pot rostí in public inaintea lumii.

Ve aduceți aminte, Majestate, sânt acum 6 ani când la audiența ce ați binevoit a-mi incuviința, v'am espus scopul meu de a tipări o lucrare mai întisă și anume in 6 volumuri asupra Istoriei Românilor și mi-am luat indresnela a ve rugá Majestate, să binevoiti a-mi veni in ajutor. Patru volumuri erau scrise și me durea inima când le vedeam zácând in manuscris, fără a le putea respândi spre folosul poporului român.

Cu o generositate, care nici odată n'a dat înderpt când a fost vorba de a spriginí un avént cătră culturii, Majestatea Vóstră mi-ați incuviințat cererea și ați pus la dispoziția mea suma de una mie lei pe an până la terminarea tiparului, pe care me legam a-l isprávi până in șese ani.

Capitolul ce-l voesc a-l ceti este tocmai o parte din volumul VI ce va aparé peste vr'o lună de sub tipar și cu care se incheie lucrarea.

Decă viu să ve mulțumesc Majestate, este intéiu, fiind că ați avut incredere in mine și ați făcut cu putința aparițiunea unei lucrări de care poporul român simțtea trebuința; al doile, fiind că acésta lucrare pe care fără incuragiarea Maj. Vóstre nu aș fi putut-o scóte la capét, mi-a deschis porțile celui mai innalt institut de cultură al țerii, — și al treile fiind că făcându-me cunoscut străinetații, am fost însărcinat de dnii Lavisse membru al Institutului din Franța și Rambaud, profesor la universitatea din Paris a colaborá la «Histoire Generale de l' Europe depuis le IV-me Siécle jusqu'à nos jours» pentru partea privitoare la Români, astfel că prin o asemenea colaborare, istoria poporului român nu va mai fi schilodită, desfigurată séu chiar trecutá sub tăcere, precum a fost până acuma in cărțile de Istoriei străine, ci va ocupá in espunerea desvoltării europene un loc demn, potrivit cu lolul pe care l'am jucat in ea.

Încă odată, Majestate, primiți rostirea celui mai viu simțemént de recunoștință din partea mea.

După aceste cuvinte, dl A. D. Xenopol cetește un capitol din vol. VI încá neapărut al Istoriei Românilor

din Dacia-Traiană asupra Regulamentului Organic; Reformele politico-sociale.

Sedința XXIII, la 20 martie (1 aprilie.) Dl. I. Negruzzi propune a nu se mai pune la ordinea zilei în sesiunea prezentă nici o alegere de membri corespondenți. Propunerea se primește.

Sedința se ridică și membrii trec în secțiuni și comisii.

Sedința XXIV, la 22 martie (3 aprilie.) Se cețește procesul verbal al secțiunii științifice, prin care se face cunoscut, că secțiunea s'a constituit, alegând președinte pe dl. P. S. Aurelian, vicepreședinte pe dl. P. Poni și secretar al secțiunii pe 7 ani pe dl. Gr. Stefanescu.

Secțiunea științifică recomandă ca lucrarea dlui dr. Brândza despre trei plante rare constatate de dsa în România, să se tipărească în Anale. Se aprobă.

Aceeaș secțiune propune, că lucrarea dlui Sava Stefanescu intitulată «Fauna malacologică a strzelor sarmatice și a strzelor cu congarii și paludine în România», să se publice în Anale. Se aprobă.

Dl. N. Quintescu, raportorul comisiei de nouă, pentru cercetarea cărților intrate la concursul acesta al premiilor Năsturel și Heliade, cețește raportul acelei comisii.

Natura cărților intrate la concurs de asta-dată n'a permis ca toți membrii comisiei să ia o parte egală la cercetarea acelor cărți; deci comisiunea a trebuit să delibereze și asupra unor chestiuni, cari nu se refer la faptul deliberării asupra rapórtelor prezentate.

Au intrat 18 lucrări. Iată părerea comisiei:

Dl. gen. St. Fălcoian, care a examinat cărțile: «Desarmare» și «Idealul armatei române» ale dlui căpitan Dymolescu, aduse împreună cu «Arta în comandament» (detorită penei aceluiaș oficer, dar dată în aprețirea altui membru,) pentru premiul cel mare, — consideră prima din aceste publicațiuni «Idealul armatei române», de un vis neînțeles cu propuneri ciudate, relativ la creșterea băeților și fetelor de cătră stat, — iar pe a doua «Desarmarea» ca pe o traducere după publicațiuni din alte țări: Amēndoue nu satisfac nici punctul de vedere științific, nici cel literar, nici pe cel istoric, nici în sfērșit cerințele pedagogice. În aceste condițiuni de nevalóre, conclusiunea nefavorabilă a raportului a fost aprobată de votul întregii comisii.

Dl. I. Negruzzi asupra cărții «Ritmuri și Rime» a dlui Bonificiu Florescu. Valórea bucăților poetice, parte originale, parte traduse, cuprinse în scrierea menționată, nu îndreptătesc pe dl. referent a o recomanda la premiul cerut (de 5000 lei). Resultatul votului asupra ei este, că lucrarea se respinge.

Dl. I. Negruzzi, care a examinat culegerea de poezii «Parnasul Român» de dl. Theochar Alexi, este de părerea, că de și judecă acesta culegere ca destul de bine făcută, dar ca niște simple reproduceri de pe ceea ce au produs alții nu pot fi recomandate pentru premiul unei Academii. Cartea este respinsă la vot de unanimitatea comisiei.

Cartea «Arta în comandament», după opiniunea dlui N. Ionescu, nu este lucrare specială și cu vederi originale, ci un esercițiu retoric, care nu póte fi nici ținută în sēmă, necum premiată. Comisiunea o înlătură cu tóte voturile ei.

«Chrestomatia română», de dl. Gaster, după opiniunea aceluiaș raportor, este o lucrare mai mult de

complicațiune, care din peste 1000 pagini, numai cele 50 pagini de introducere îi sânt proprie ale autorului scrierii. O carte dar atât de puțin originală nu se póte premia și încă cu 12,000 lei. Comisiunea a aprobat cu unanimitate verdictul dat de referent.

«Funcționarii» care s'a examinat de dl. N. Maniu, nu este un studiu administrativ propriu đis, ci o adunare de material, nesistematic întocmit, pe care autorul cărții l'a extras din gazeta «Funcționarul» séu de prin buget ori de aiurea. Referentul propune să se elimineze cartea. Comisiunea aprobă.

«Novelele» dlui I. Slavici, au fost cetite de dl. Quintescu. Comisiunea le recomandă pentru premiu cu 5 voturi contra 4.

«Cursul de procedură civilă» de dl. G. G. Toculescu, examinat de dl. I. Negruzzi, este o lucrare didactică, scrisă într'un stil precis și clar. Referentul propune ca să i se dea premiul cel mare séu cel puțin al lui Heliade de 5000 lei. Resultatul votului 4 bile albe, 5 negre.

«Istoria filologiei române» de dl. I. Șăinean, examinată de dl. Quintescu, are părți bune și slabe, dar fiind date alte opere de o mai mare originalitate, nu póte fi premiată. Unanimitatea comisiei aprobă propunerea.

«Tractatul despre espropriațiune pentru cauza de utilitate publică» de dl. G. Th. Avinianu, examinat de dl. V. Maniu, este o scriere utilă și are importanța ei din punct de vedere practic, totuș nu-i recunóșce o astfel de valóre întrînsecă, încât, în comparațiune cu alte opere venite la concurs, să merite a fi recomandată spre premiare. Votul comisiei este unanim în sensul nepremiării.

«Basmale» culese din gura poporului de dl. D. Stăncescu, cetite de dl. P. Aurelian, sânt o colecțiune care merită a i se acordă o incuragiare banescă. Cât despre premiul cerut al lui Heliade, comisiunea îl înlătură prin votul tuturor membrilor ei preșinți.

«Dicționarul latin-român» lucrat de dl. D. I. Popilian, examinat de dl. Vinc. Babeș, nu corespunde cerințelor unei asemenea lucrări, căci i lipsesc chiar cuvinte din usul đilnic și înțelesul celor cari le înșiră este dat une ori în mod eronat. Și acesta carte este eliminată de comisiune în unanimitatea ei dela premiul Heliade.

«Stema României» de dl. P. V. Nasturel, examinată de dl. D. A. Sturdza, este o lucrare la care autorul n'a utilizat materialul astăzi disponibil și nu a corespuns cerințelor științifice. Comisiunea a votat în unanimitate respingerea.

«Mihail Eminescu», studiul dlui N. Petrașcu, conform opiniunii dlui N. Ionescu, nu aprețiează exact pe poetul Eminescu, considerându-l ca sceptic. Lucrarea dlui Petrașcu nu prezentă nimic original. Comisiunea confirmă prin votul ei unanim respingerea.

«Istoria Românilor» de dl. A. D. Xenopol. Asupra cetirii dlui Babeș se ridică chestiunea prealabilă, decă autorul póte fi premiat, deorăce după prezentarea lucrării la concurs, dēnsul a fost ales membru al Academiei. După o discuțiune lungă, comisiunea a decis, cu 5 voturi contra 4 admiterea la premiu.

«Paraziții» de dl. B. St. Delavrancea; referent dl. Quintescu, care aprețiează talentul însemnat, vigórea penei sale și darul observațiunii psihologice, și opinéază pentru premiarea tinerului scriitor. Comisiunea admite propunerea cu 6 voturi contra 2.

«Vechile chronice moldovenești» de dl. I. Bogdan, studiate de dl. N. Ionescu, merită incuragiare, deci refe-

rentul conchide la premiare. Votul comisiunii: 4 pentru, 4 contra.

Comisiunea propune dar pentru premiu, la premiul cel mare, lucrările dlor Tocilescu, Slavici și Xenopol; iar la premiul Heliade scrierile lui Delavrancea și Bogdan, — fiind singurele care au intrunit vot in sinul comisiunii.

După o discuțiune lungă, care a ținut până séra târđiu, se procede la vot asupra propunerilor pentru acordarea marelui Premiu Năsturel.

Resultatul votului:

Dl A. D. Xenopol a intrunit 10 voturi pentru și 14 contra; dl Ioan Slavici obține 4 voturi pentru și 20 contra; dl G. G. Tocilescu 8 voturi pentru și 16 contra.

Președintele anunță, că propunerile de premiare s'au respins și in conformitate cu dispozițiunile codicilului Năsturel Herescu valórea marelui Premiu de 12,000 lei urméză a se capitalisá, adaugându-se la fondul Năsturel-Herescu.

O sêrbă din Banat.

Poporațiunea Banatului prin varietatea sa ne ofere studiile cele mai interesante. Afară de românii autochtoni, se mai află acolo mulțime de sêrbi, germani și maghiari mutați in vremile mai noue.

Sêrbii, viniți din Serbia sub conducerea lui Stratirovici, ocupă partea de miédăđi spre Dunăre și prin originea, limba, obiceiurile lor naționale, sânt vrednici de cercetări ethnografice.

Popor sínguincios și bogat, el posedă o comórá de poesie populară, care singură póte emulá cu cea românescă, dintre popórele ce locuiesc in giurul nostru.

Femeile sêrbe, atât prin frumusețea lor, cât și prin bogăția costumului ce pórtă, sânt rezumite. O astfel de sêrbă însășoseză și ilustrațiunea din nr. acesta al foii nóstre.

B o n b ó n e.

— Ai vre-un băiat, dle?

— Da, unul.

— Al meu e bețiv și stricat. — Al dtale bea?

— Nu.

— Fuméză?

— Ba.

— Se duce la cafenea?

— Nu.

— Felicitările mele. Ai un model de fiu. Dar de câți ani e?

— De trei luni.

*

Un chirurg făcea operație la ochiul unui nenorocit june.

— Am pierdut ochiul? îl întrebă, in durerea grozavă, bolnavul pe medic.

— Nu, iată-l in mâna mea!

*

Intre doi fotografiți la poliție:

— Ce vęd? tu ai un ciasornic?

— Și încă nou.

— De aur?

— Precum veđi.

— Bravo, cât te costă?

— Nu știu, n'am putut se aflu, nu erá nimeni in prăvălie când l'am cumpêrat.

*

E vorba de o mică baletistă.

— Ah! c o fată fórté frumoasă.

— Se înțelege și încă fórté economă.

— Ah! și cum?

— Cu un salariu de 50 fr. pe lună, a economisit 3000 fr. intr'un an.

LITERATURĂ și ARTE.

Scrierile dlui I. Kalinderu. Noul membru al Academiei Române, dl Ioan Kalinderu a publicat următoarele lucrări: «Vięta municipală la Pompei», — «Consiliul împêraților la Roma și la Constantinopol», — «Doi antagoniști romani», — și Moștenirea tronului României.

O călătorie prin Rusia. Dl Teodor T. Burada, neobositul explorator al provinciilor locuite de români, a publicat de curênd la Iași o broșurică intitulată: «O călătorie in satele moldovenești din gubernia Cherson in Rusia. Dsa a făcut călătoría acésta in 1883, aflând și pe acolo o mulțime de români, dela cari a adunat și niște cântece poporale. Prețul 1 leu.

Alteră pars. Acesta e titlul unei broșuri a dlui I. Manliu, ca respuns la critica publicată de dl Ionnescu-Gion asupra «Poeticei Române» a dlui I. Manliu. S'a tipărit la București.

Cărți noue. Publicațiuni ale librăriei Ig. Haimann, București. Cărți românești in legături frumoșe, pentru daruri și premii. Volume in 4°, cartonate frumos prețul fiecăruia, 5 lei: «Trei copii drăgălași», poveste de Mitică și Radu, ilustrat cu multe aquarele și gravuri negre; «Trei basme frumoșe», cu 18 aquarele; «Trei povești frumoșe», cu 18 aquarele; «Basmă pentru copii», cu 18 aquarele; «Istorióre pentru copii», cu 18 aquarele; «Trei istorióre frumoșe», cu 19 aquarele; «Povești pentru copii», cu 19 aquarele; «Basmă vestite», cu 19 aquarele; «Din vięta copilărescă», mici poesii pentru copii, de Alma, ilustrate cu 28 aquarele; «In lumea largă», (Din vięta copilărescă, Seria II-a) mici poesii pentru copii, de Verona, ilustrate cu 28 aquarele și gravuri; «Istoria naturală pentru copii», (animale domestice și animale sêlbatică), 20 gravuri fine in culori, cu textul potrivit pentru copii; «A. B. C. ilustrat», prelucrat de Smara, cu peste 50 de aquarele și gravuri negre.

Reviste și žiare. *România Medicală* se va numi o importantă revistă, care va eși la București, sub direcțiunea dlui dr. Victor Babeș și cu colaborarea mai multor medici români. — *Clinica Veterinară* va fi numele unei alte reviste, care va fi organul studenților școlei superióre de medicină veterinară din București, sub direcțiunea unui comitet compus din dnii V. D. Moldovanu, A. Constantinescu, Stefanescu, Țințareanu și Ionescu.

TEATRU și MUSICA.

Teatrul Național din București ș-a inchis stagiunea oficială. Succesul material a fost fórté frumos, căci societarii au obținut venituri mari. Acest succes inse nu se datoréză pieselor originale, de care s'au jucat numai vr'o câteva și abiá de câteva ori, ci mai cu sémă farselor și feeriilor, care au ținut mult timp așiul

teatrului și pe care publicul le gustă mai cu plăcere. În curând vom da seamă de repertoriul din anul trecut; deocamdată însemnăm, că cu totul s'au jucat patru piese originale noue. Săptămâna trecută au început să se dea beneficiile, căci acest obicei tot se mai conservă la Teatrul Național.

Reprezentare teatrală în Arad. Tinerimea meseriașă română din Arad aranjează sub conducerea învățătorului Nicolae Ștef, în duminica Tomei, 4/16 aprilie, o reprezentare teatrală urmată cu petrecere de joc, în sala Vass Nagy Lajos. Cu ocaziunea acăsta se va reprezenta pentru a doua oară piesa «Ruga dela Chiseteu» comedie populară într'un act cu cântece și joc, de Iosif Vulcan. În acăsta piesă vor juca doșorele Florița Stoian, Rosa Cuzman, Maria Bocșa, Rosa Popovici, Agata Mihalescu, Rosa Covaci, Emilia Oprian, Maria Muntean, Cristina Roman, dna Iuliana Ursulescu și dnii Dimitrie Mihalescu, Dimitrie Roman, Paul Mina, Francisc Rognean, Iustin Olariu, George Boitor, Nicolae Haiduc, Alexa Susan, Ieroteiu Moț, Nicolae Iosif, Ioan Surescu, Radu Ursulescu, Vasilie Creț, Nicolae Marcovici, George Martinovici și Constantin Susan. Afară de cântecele din piesă, se vor cânta mai multe cvartete frumoase. Din venitul curat se vor ajuta învățăceii de meseriași, lipsiți de mijloce.

Sedintă festivă în Arad. Societatea de lectură a tinerimei dela institutul pedagogico-teologic din Arad va ține duminică la 4/16 aprilie sedintă festivă în sala cea mare a seminarului. Programul: 1, «Christos a in-
viat», secstet micst. 2, «Cuvânt de deschidere», rostit de v.-președintele societății Andrei Horvath, cleric c. III. 3, a) «Serenadă», de C. Porumbescu, — cvartet bărbătesc. b) «Frunzuliță verde de stejar», de G. Musicescu, — secstet micst. 4, «Divinitatea preoției», disertațiune de Laurențiu Tôder, cleric c. III. 5, «Lelea vitează», poezie populară, de G. Musicescu, — secstet micst. 5, Dan Căpitan de Plaiu», poezie de V. Alecsandri, declamată de Vasiliu Papp, cleric c. II. 7, a) «Senin și furtună», de I. Vorobchievici, cvartet bărb. b) «Baba și Moșnegul», poezie populară, de G. Musicescu, — secstet micst. 8. «Spiritul învățământului în școla populară», disertațiune de Romul Roman, pedagog c. III. 9, a) «Resai lună», b) «Dis-a badea», poezii populare de G. Musicescu, — secstet micst. 10, «Paraponisitul», de V. Alecsandri, predată de Georgiu Lupșa, cleric c. III. 11, a) «Stâncuța», poezie populară de G. Musicescu, — secstet micst. b) «Marș», de C. Porumbescu, — cvartet bărbătesc.

Serată musicală în Ticvanii-mare. Reuniunea română de cântări și muzică «Armonia» din Ticvanii-mare a ținut în luna Paștilor o producțiune în cântări. Înteu s'a cântat «Valurile Dunării» vals de I. Ivanovici, tecstul de S. Poppini, arangiamentul pentru cor de patru voci bărbătești de M. Peuschel. Apoi s'a jucat «Sergentul și recrutul» scenă militară comică, după O. Junghähnel și «Vinderea lui Isus» tragedie în 4 acte de S. P. Simon. După teatru a urmat dansul.

Concert în Ciclova-montană. Tinerimea română din Ciclova-montană a arangiat a doua zi de Paști un concert urmat de reprezentare teatrală. Programa concertului a fost următoarea: «Arcașul» cor bărbătesc de V. Vasilescu; «Din depărtare» cor bărbătesc; «Doină» executată pe flaută de dl M. Jumanca; «El R'ba» cântec arapesc de Mandiceschi; «Doină doiniță» cor bărb. Apoi s'a reprezentat piesa «Nunța țărănescă», vodvil într'un act de V. Alecsandri. După teatru urmă dans.

OGLINDA LUMEI.

Gusturile ómenilor mari. Câți ómeni ilustri au avut simpatii pronunțate pentru vr'un animal óre-care? Topffer, autorul splendidei «Nouvelle ginevrine», avea un cocoș care-l însoția în preumblările sale, și se suiă pe catedra stăpânului seu, pe când acesta își făcea cursurile sale la facultate. Sainte Beuve, trăia în mijlocul unui stol de pasări pe cari îi imblânșise. Thiers eră amicul rundunelilor, și de aceea el în totdeauna avea busunarele pline de firimituri de pâne pe care le distribuia la o mulțime de rundunele în grădinele Eliseului. Grevy idolatră o rață care-l ascultă ca și un căne. Baudelaire, poetul «Florilor de Maiu» ținea în totdeauna lângă el, chiar și când mergea pe stradă séu la vre-o vizită, un ariciu. Edgard Poe iubiă mult un corb alb de o specie fórté rară. Alesandru Dumas, tatăl, avea predilecție pentru un șórice alb, care se plimbă tóță ziua pe capul stăpânului seu. Alesandru Dumas, fiul, are în sala sa de mâncare o bróscă țestósă fórté frumósă! Gustav Doré, avea în totdeauna pe lângă el un graur galbén. Saintina, finul literat, nutriă o vulpe, pe care o prinsese în pădurile din Loureciennes, și care, domesticită, bea lapte, sorbiă supă și se mulțumiă să arunce o privire platonică găinilor și rațelor din curte.

O cădere de apă dela o sută de metri. Doi exploratori americani, cari au sosit de curând în Paris din Labrador, anunță că au suit riul Grande-Rivière la o distanță de 400 kilometri și au ajuns până la un loc unde se găsește o cascadă de apă care n'a fost încă descoperită de cătră Europeni. Acești exploratori țin că acăsta cataractă, formată din mai multe căderi de apă, este cea mai însemnată din câte au existat. Înălțimea sa măsórá aprópe 120 de metri. Impregiurul cataractei sunt trei văi cari au o înălțime de 160 metri. O masă de apă largă de 80 metri cade pe o câmpie de granit și se aude șgomotul torentului la o depărtare de 100 de kilometri.

Poșta redacțiunii.

Redactorul foii noastre are să se séscă acasă mânc luni. De aceea la scrisorile particulare, câte i s'au adresat în absența sa, numai în săptămâna viitoare va pute răspunde.

Dlul I. P. Aveți dreptate, a fost o greșelă de tipar. Frasa din întâmpinarea dlui V. A. Urechia, cu care a salut pe membrii noi, reproducă în nr. trecut pe pagina 154, cu începerea «Mulți din colegii nostri» etc. trebuie să se cetească astfel: «Mulți din colegii nostri erau prin lucrările lor academicieni, înainte de ce impregiurările să fie permise Academiei a-i chemat în sinul seu».

Câlin্দarul săptămânie.

Duminea Tomei	Ev. dela Ioanc.	20, gl. 1, a inv. 3.	res. ap.
Diua sépt.	Calindarul vechiu	Căliind. nou	Sórele
Duminecă	4 Cuv. Păr. Iosif	16 Irina	5 11 6 40
Luni	5 SS. Teodot și Agat	17 Rudolf	5 8 6 52
Marti	6 Păr. Eutichie	18 Dionisiu	5 6 6 53
Mercuri	7 Păr. Georgie	19 Hermop	5 4 6 54
Joi	8 SS. Ap. Irod. ag. și Ruf.	20 Sulpitius	5 3 6 56
Vineri	9 Eupsichie	21 Anselm	5 1 6 58
Sâmbătă	10 S. Ter. și Pompeiu	22 Lotar	4 59 7 0

Proprietar, redactor răspunđător și editor: IOSIF VULCAN.

CU TIPARIUL LUI IOSIF LÁNG & COMP. IN ORADEA-MARE.

nomice, apoi totuș erau ei instreinați unul de altul prin enorma diferență de cultură dintre ei. Christiana a și observat în toată viața sa față cu bărbatul ei o distanță plină de respect, îl numia totdeauna per «dta» și «dle consiliar intim» și nu s'a putut avânta niciodată până la acel punct, ca să pôta lua o parte inteligentă la activitatea lui poetică.

Puțin norocos în amor a fost Lessing. După ce el deja în etate mai înaintată și după învingere de multe greutăți s'a putut însurá, fiind modest salarisatul bibliotecar dela Wolfenbüttel, luând de soție pe dna Eva König, văduva unui neguțator din Hamburg, mórtea i nimicî fericirea după un an de zile. Despre acésta scrisse Lessing fratelui seu Karl: «Voit-am și eu odată să-mi întocmesc viața ca și alți ómeni, dar am pățit-o reu de tot... Dăcá ai fi cunoscut tu pe femeia acésta! Dăcá cu o jumătate a zilelor mele aș puté rescumpără fericirea, de a puté trăi cealaltă jumătate cu ea, cât de bucuros o aș face! Trebuie acum să încep de nou a-mi ameti viața singur; se vede că eu nu am meritat acésta fericire». Nu mult erá să fie condamnat Lessing la acea singurătate; deja la trei ani după aceea murí și el.

Herder a fost în anii sei virili fórte bolnăvicios și din cauza acésta fórte supărăcios și nesociabil, prin ceea ce au fost conturbate și relațiunile sale de amicitie cu Goethe și cu Schiller. Dar și pacea lui casnică suferia adesea din cauza acésta, cu atât mai vértos că soția lui Karolina nu pare să fi avut calitatea de a servi ca element mijlocitor și îmbunător. Schiller ne dá despre acésta într'o scrisóre din 27 august 1787 adresată amicului seu Körner o iconă tragi-comică. El scrie: Herder și soția sa trăiesc într'o singurătate egoistică și forméză un fel de sfântă dualitate, dela care eschid pe ori-care alt muritor. Inse pentru că amândoi sânt orgolioși, amândoi violenti, apoi se întemplă ca acésta divinitate uneori să se atace între sine. Când ei sânt certați, apoi amândoi trăiesc separat în etagiile lor și scrisorile alérgă trepte în sus, trepte în jos, până ce în fine femeia se decide, a intrá în persónă în camera soțului ei, unde reciteză un pasagiu din scrierile lui cu aceste cuvinte: «Cel ce a făcut acésta, trebuie să fie un deu și pe acela nu póte fi niminea mânios». Apoi Herder învins, o îmbrățișeză și ura a dispărut».

Cât e însc de frumos, când soția șcie să se acomodeze așa de bine bărbatului, încât să ia parte la lucrarea lui, fie chiar și numai în mod așa de inferior, cum o aflăm acésta d. e. la Mozart. El avea obiceiul a compune între vorbăria și rîsetele celor ce-l încungiuirau și soția lui avea adesea chiemarea, când i lipsia societatea, a i-o înlocui. Așa d. e. creá el minunata ouvertură — introducere — la opera «Don Juan» într'o singură nópte înainte de prima reprezentare, pe când soția lui ședea lângă el și-i spunea mereu la povești, care-l făceau să ridá. Și mai departe a dus-o renumitul pictor Rafael († 1520.) Amanta lui adorată, cunoscută sub numirea de Fornarina, trebuia să se așede lângă el pe schelá ori decát eori pictură în palatul vatican séu în edificiul nou al bisericeii lui St. Petru, fiind el numai așa în stare a-ș desvoltá întréga sa artă. E cunoscut că Rafael a immortalizat trăsurile ei în mai multe din celebrele sale creațiuni.

Reu o a pățit poetul englez Johan Milton, renumit anume prin «Paradisul pierdut», unul din caracterele cele mai curate și mai firme ale tuturor timpurilor. El a fost însurat de trei ori, fără să afle fericirea. El nu erá numai un bărbat plin de spirit și nobil, ci și un

bărbat frumos, cel puțin în juneța sa. Soția lui cea dinteu a fugit dela el, pentru că-i plăcea să-și petrecă cu alții, cea de a doua i-a murit la un an și a treia căsătorie, după ce poetul orbi, a fost așa de nefericită, încât ar fi făcut mai bine să rămână singur.

Nici Shakespeare nu pare a fi fost un soț fericit. Ori cât de fragmentare sânt șcirile despre viața lui, totuș șcim, că de obicei el trăia despărțit de soția sa.

Dăcá vom urmări viața lui Lord Byron, ni se deschide un întreg labirint de aventuri amoroșe. Ca să scape de suvenirea unei amante avute Mary Chaworth, el părăsi la 1809 Londra, apoi se căsătorí nefericit la 1815 cu Ana Jasabela Milbank, de care apoi se despărți. Apoi el stă prins ani întregi în lanțurile frumoșe contese Teresa Guiccioli, care din cauza lui și-a părăsit bărbatul, fără ca să afle și la dânsa o fericire trainică. Numai asupra creațiunilor sale poetice au avut toate aceste relațiuni o influență puternică. Cu deosebire cea din urmă a devenit musa, care îl inspirá spre a creá. Femeile esercitau o inrîturire nedescriptibă asupra lui și el asemenea asupra lor. Tóte câte l'au cunoscut recunosc ametișorul farmec pe care-l exercitá personalitatea lui asupra lor. El erá creat pentru pacea casnică.

Filosoful Leibnitz, unul din erudiții cei mai multilaterali și unul din cugetătorii cei mai ageri, a murit neînsurat. El nu și-a ținut niciodată o îngrîțóre séu o bucătărăsă, ci își vedea el ônsuș de economia casei, pentru că precum susținea el, femeile nu-i puteau face nemica pe plac și că apropierea unei femei îl conturbá. În al cincidecelea an al etății sale totuș se decide fără de veste a se însurá, inse dama pe care o peți, ceru timp de cugetare; atunci și Leibnitz se resgândi și remase neînsurat.

Și marele filosof Imanuel Kant a reînas neînsurat. El vorbiá rar despre femei, dar cu respect. El le impuță numai o incurabilă manie de a stăpâni.

Peste tot se pare, că filosofia nu e favorabilă pentru căsătorie, căci mai toți filosofi cei mari și nemuritori, cu prea puține esceptiuni, au nemas necăsătoriți.

CAMIL B...

Sesiunea gen. a Academiei Române

în 1893.

VII.

Sedinta XXV, dela 23 martie (4 aprilie.) Dl Quintescu, raportorul comisiei de noue, pentru cercetarea cărților intrate la concursul de 5000 lei, ceteșce raportul seu despre scrierile dlor Delavrancea și I. Bogdan.

Inteu ie cuvântul dl B. P. Hașdeu și spune că de și cartea dlui Bogdan e dedicată dsale și dlui D. A. Sturdza, nu o póte recomandá pentru premiu, căci partea cea mai mare e traducere, partea proprie e fórte restrînsă; prin acésta nu vré să combată meritele dlui Bogdan, ci constată numai, că lucrarea nu este originală. Dar traducătorul a și fost resplătit de ajuns, căci i s'a dat o catedră de limbile slave la universitatea din București.

Delavrancea, dice dsa, se presentă cu al patrăle volum al lucrărilor sale. Acest tiner, dela prima sa aparițiune s'a anunțat ca un autor original, este artist în toată puterea cuvântului, stilul seu e sculptat, nu poți s'adaugi séu să scoți ceva. Ca novelist e psycholog, dovédă novelele Bursierul și Hagi Tudosie; el s'a pus de-asupra tuturor noveliștilor noștri. Lucrările sale sânt

un tezaur de limbă, din care a citat mult și 'n Marele Etymologic. El a demonstrat înteu, ră cineva pôte să scrie in limba țeranului intr'un mod artistic. Academia a fost pentru lucrări literare prea severă; chiar de n'am fi fost, am fi datori să premiăm acuma pe acest autor. Lucrările sale sânt atât de meritorie, încât inșirând meritele, scapi câte unul. Un merit al seu este, că nu imităză pe Zola; tôte lucrările lui se disting prin o tendență morală, ce Academia trebuie să apreteze. Lucrările lui sânt de o originalitate estremă. Academia să-i voteze dar premiul in unanimitate.

Dl Xenopol vorbeșce in favorul dlui I. Bogdan, dl Maniu in contra; dl N. Ionescu declară, că își schimbă părerea și va votă pentru Delavrancea.

In urmă se pune la vot și Delavrancea intruneșce 22 voturi din 26 și astfel obține premiul.

Dl N. Ionescu presintă fotografia pietrei cu inscripțiune și cu stema Moldovei, care se află in fațada turnului bisericeii St. Dumitru domnesc din Sucéva.

Se ceteșce scrisórea prin care dl dr. Leon C. Cosmovici mulțumeșce pentru alegerea sa de membru corespondent.

Părintele S. Fl. Marian presintă in dar din partea dlui Em. Gregorovitz originalul unei scrisori din 1882 a reposatului V. Alecsandri cătră reposatul P. Ispirescu.

Se presintă un raport al dlui membru corespondent T. T. Burada asupra cercetărilor făcute de dsa despre Românii din Asia, pentru care lucrare Academia i-a dat un ajutor in anul trecut.

Dl secretar general D. Sturdza aduce aminte Academiei incidentul alegerii dlui A. Vlahuță ca membru corespondent român pentru secțiunea literară. Aminteșce că dl Vlahuță nu a trimis la cancelaria Academiei nici un răspuns la adresa, prin care i se notifică alegerea, dar a publicat in diarul «Constituționalul» o declarațiune subscrisă, că nu primeșce onórea ce i s'a făcut. In urma unei discuțiuni, la care iau parte dnii Urechia, Vulcan, B. P. Hașdëu, D. Sturdza, se decide cu unanimitate a se considerá dl Vlahuță ca neales și locul de membru corespondent vacant.

Se dá cetire următórei propunerii prezentate la biurou: Să se adauge la art. 62 din Regulament următorul alineat: «Nu se va puté votá asupra unei persóne ca membru activ séu corespondent inainte de a avé consimțeméntul seu scris. Subscriși: P. Poni, Haret, Gr. Stefanescu, Fl. Porcius, dr. Babeș, Ollănescu, D. Studza, I. Caragiani, Hașdëu, N. Naum, V. A. Urechia, P. S. Aurelian, dr. Brândza. Se decide a se pune la ordinea ȓilei intr'o viitóre ședință.

Se procede la alegerea comisiunii de 9 membri pentru esaminarea cărților, care se vor presentá in sesiunea viitóre la concursul premiilor Năsturel-Herescu și Lazăr.

Sânt aleși: dnii I. Caragiani, D. C. Ollanescu și A. Roman din secțiunea literară; dnii V. A. Urechia, Gr. G. Tocilescu și G. Barițiu din secțiunea istorică; dnii Sp. Haret, dr. V. Babeș și dr. Brândza din secțiunea științifică.

Se dá cetire următórei propunerii prezentate la biurou: «Subsemnații propun ca la alienatul 1 al art. 58 din regulament termenul de 31 decembre să se inlocuiescă prin termenul de 1 septembrie. Subscriși: N. Quintescu, D. Sturdza, Ollănescu, I. Vulcan, Marian, I. Caragiani, Roman. Se decide a se pune la ordinea ȓilei in ședință viitóre.

Ședința XXVI, la 24 martie (5 aprilie.) Se ceteșce un proces verbal al secțiunii științifice, prin care nu se recomandă să se tipărescă lucrarea dlui Petrar.

Se ceteșce raportul secțiunilor intrunite literară și istorică, prin care se recomandă ca colecțiunea de Vraji a dlui Marian să se tipărescă in Anale, de unde să se tragă in broșure.

Se ceteșce raportul acelorăș secțiunii intrunite asupra tipării manuscrisului găsit și prezentat Academiei de dl S. Fl. Marian. Subcomisiunea nu s'a putut uní in păreri, majoritatea, prin referentul I. Sbiera, recomandă tipărirea; minoritatea nu, căci manuscrisul n'ar cuprinde un ce nou important, ci Academia să cumpere manuscrisul și să-l depună in archiv, ca să pótă fi studiat.

Opiniunea minorității, reprezentată prin dl G. Tocilescu, este spriginită și de dl B. P. Hașdëu.

Dl Sbiera respunde, că decă manuscrisul numai se va depune in archiv, nu va puté fi utilizat decăt de cei ce locuesc in Bucureșci; pe când, decă va fi tipărit, il vor puté intrebuiță tóți.

Dl D. Sturdza observă că tipărirea costă mult și mijlócele Academiei nu-i dau voie să pótă face asta.

Dl S. Fl. Marian își retrage manuscrisul.

Dl Vinc. Babeș ceteșce raportul finanțial; apoi se iau mesuri relative la asigurarea testamentului lui Adamachi.

Se procede la alegerea delegațiunii. Președinte se alege dl George Barițiu cu 16 voturi din 22; vicepreședinti, in secțiunea literară Negruzzi, cu 14 voturi, in cea istorică Urechia cu 14 voturi, in secțiunea științelor dr. Brândza cu 16 voturi.

Ședința XXVII, de inchidere, se ține in aceeaș ȓi după miédăđi la 3. Se voteză bugetul, costatându-se un deficit de 7815 lei.

Cele doue propunerii din ședința din ȓiua precedentă se amână pentru anul viitor.

Secretarul general ceteșce raportul despre lucrările sesiunii generale, care prin acésta se incheie.

Dr. Victor Mihályi.

In duminica Tomei s'au intrunit bisericile române de amëndoue confesiunile din Transilvania și Ungaria. La Sibfiu, Arad și Caransebeș s'au deschis sinodul anual; iar la Blaș s'a ținut sinodul pentru alegerea arhiepiscopului și mitropolitului. In tôte locurile spiritul național s'a manifestat cu demnitate; căci sinódele gr. or. au protestat in contra proiectelor de legi, care amenință esistența noastră națională și bisericescă-culturală: iar sinodul electoral din Blaș a făcut niște candidări intimpinate cu aprobare entusiată de tótă suflarea românescă.

Intre cei candidați, după cum raportăm mai la vale, cele mai multe voturi le-a obținut ilustrul episcop al Lugoșului Pr. S. S. părintele dr. Victor Mihályi, care prin atitudinea sa corectă in timpul de când este episcop la Lugoș, s'a urcat la un loc inalt pe scara stimei tuturor românilor.

Spre a da o espresiune a bucuriei generale, grăbim să punem sub ochii cetitorilor nostri un portret al seu din 1875, când a fost denumit episcop la Lugoș, rezervându-ne plăcerea a publicá altul mai nou la soleanitatea ce credem sigur că are să incoroneze candidările dela Blaș.

Acum observăm numai, că s'a născut la 19 maiu 1841, in comuna Iod in Marămureș; părintele seu a fost

Gavril Mihályi de Apșa, carele a murit ca jude la Curia reg. din Budapesta. A studiat gimnaziul la Siget, Oradea-mare, Târnavia și Cașovia; cursul teologic la Roma. Rentorcându-se la 1864, a fost prefect de studii în seminariul teologic din Gherla; dela 1865—69 și profesor de istoria și dreptul bisericesc; iar dela 1869 până la 1874 secretar mitropolitan la Blaș, lângă Vancea. În 1874 fu numit episcop la Lugoj, ocupându-și scaunul în anul următor.

Inaintea oglinzii.

Intre toate mobilele din casă, obiectul de predicție al femeilor este oglinda. Ea le este prietena cea mai intimă, care le incuragază și le spune la toate, că sînt frumoase. Orelle petrecute inaintea oglinzii sboră ca niște minute. Iată și dama din ilustrațiunea a doua a foii noastre, de când se tot uită, tocmește, dregel! Inse nici nu observă, că timpul trece, căci oglinda e galantă și-i spune că-i frumoasă.

TEATRU ȘI MUSICA.

Știri teatrale și musicale. Dșora Agatha Bărescu a dat la Iași dîlele aceste un șir de reprezentațiuni în limba germană cu o trupă din Hamburg, jucând piese din repertoriul german. — Sarah Bernhardt joca cu trupa sa franceză în Teatrul Național din București; dar sala nu se prea umple, căci prețurile sînt grozav de mari. — Dna Aristița Romanescu joca cu o trupă compusă din societatea dramatică dela București în teatrul din Craiova. — *Opereta lui Porumbescu* «Craiu nou» se va juci în curînd la București, unde a pus-o în studiu societatea Lirică de sub conducerea dlui Stefanescu.

Serată musicală în Blaș. Duminecă, în 16 aprilie, s'a dat în Blaș o serată musicală în sala de gimnastică, în favorul internatului de fetițe din Blaș. Programa: 1, «Dorule, o dorule», de I. Mureșianu, cor micst. 2, Declamațiune. 3, «Vięta țigănescă», de R. Schumann, cor micst cu soluri. 4, «Cântec de fericire», vals de I. Mureșianu, solo-sopran. 5, a) «Baba și Moșnegul», de Musicescu. b) «Puișorul», de I. Mureșianu, coruri micste. 6, «La Traviatta» mare caprice de concert, de Ascher. 7, «Năluca», baladă românescă, de I. Mureșianu, cor micst cu soluri.

Ședința festivă din Arad, arangiată în duminica Tomei, de elevii institutului teologic-pedagogic de acolo, a reușit bine. Tinerimea a dat probe de sirguintă laudabilă, în deosebi a fost mult aplaudat clericul Lupșa, care a đis cu umor «Paraponisitul» lui Alecsandri, celebrul rol al celebrului Millo. La ședința a asistat elita clasei române inteligente din Arad și impregiurime, în frunte cu episcopul Ioan Mețianu și vicariul Iosif Gol-diș, precum și deputații sinodali dimpreună cu soțiiile și familiile lor, și alții.

Tinerimea meseriașă română din Arad a dat în duminica Tomei, sęra la 9, o reprezentațiune teatrală, jucând piesa «Ruga dela Chiseteu» de Iosif Vulcan. Lume s'a adunat atît de multă, încat ar mai fi umplut o sală, precum a fost aceea în care s'a dat reprezentațiunea. Invęțătorul Nicolae Stef, care a arangiat totul, merită cea mai mare recunoșcința și laudă. Corurile conduse de dsa au cęntat bine, iar jocul a multămit pe asistenți. În deosebi trebuie să amintim pe dșora Rosa Cuzman, care cu vocea sa armonioasă a surprins pe toți. Fõrte bine a jucat dl Iustin Olariu, lângă care

mai însemnăm pe dnii Dimitrie Roman, Paul Mina și Nic. Haiduc; iară domnișorele Florița Stoian, Maria Bocșa au completat succesul. Costumele populare au fost fõrte frumoase. După teatru a început dansul, care a ținut până dimineța. Dl V. Mangra, care stă în fruntea tinerimei meseriașe, põte fi mândru de acest succes.

Meseriașii români din Sibiu ivită la «Producțiunea teatrală impreunată cu dans», care va avę loc sâmbătă, în 22 aprilie n. 1893 în pavilionul din «Grădina Herman». Programa teatrului. I. «Cărlanii» vodevil într'un act de Constantin Negruzzi. Persõnele: Lionescu fiul boerului proprietar, dl George Poponea; Miron, Terinte, țęrani fruntași dl Ioan Morariu, Dumitru Opriș; Domnica, femeia lui Miron, dșora Maria Varga; Vochița, femeia lui Terinte, dșora Eugenia Crecu. II. «Florin și Florica», operetă într'un act de V. Alecsandri. Persõnele: Florin, tiner țęran, dl Ioan Morariu; Florica, tineră țęrancă, dșora Aurelia Bogorin; Colivescu, paracliser, dl George Moga. După teatru urmęză jocurile naționale «Călușerul» și «Bătuta» și în fine dans. Venitul curat e destinat în favorul nou înființatului cor bisericesc din suburbiul inferior.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Știri bisericești și școlare. Mitropolitul-primat al României, Iosif Georgian, dimisionând din postul seu, s'a mutat din București la mănăstirea Căldărușani, unde se stabilește pentru totdeuna. — *Fondul proțimeii aradane*, înființat numai sub actualul episcop diecesan, s'a urcat la sfęșitul anului trecut la suma de 216,800 fl. — *Dl Eugen Lemeny* din Brașov, a fost promovat la universitatea din Budapesta la gradul de doctor juris.

Alegerea de mitropolit în Blaș s'a făcut în duminica trecută, 4/16 aprilie, funcționând ca comisari Esc. Sa episcopul Mihail Pavel și br. Samuil Jósika. Resultatul votului a fost salutat cu bucurie de totă româניה. Inteu s'a ținut chemarea spiritului sânt în catedrala mitropolitană, pontificând episcopul Orăđii-mari Mihail Pavel. Apoi s'a cetit decretul de denumire al comisarilor, în limba maghiară și română. Congresul s'a deschis la 11 ore. Vicariul Selagiului, părintele Alimpiu Barboloviciu, a prezentat în scris dorințele clerului față de noul mitropolit; neputendu-se ceti, se va înaintă la ministeriul de culte. Apoi a urmat votisarea secretă. Cu totul s'au dat 202 voturi. Cei trei candidați au reușit: episcopul din Lugoj dr. Victor Mihályi cu 82 voturi, vicariul capitular din Blaș I. M. Moldovan cu 49 voturi și protopopul din Sibiu I. V. Russu cu 36 voturi. Episcopul Ioan Szabó al Gherlei, cu tõe că din diecesa lui s'au prezentat 86 voturi, a obținut numai 20 voturi și astfel n'a ajuns între cei trei cari se vor propune pentru denumire. Episcul Pavel declarase din capul locului, că nu dorește să fie candidat. După tõe probabilitățile, din cei trei candidați va fi numit Pr. Ssa părintele episcop dr. Victor Mihálvi, carele a căpętat cele mai multe voturi, după cum provędurăm acesta încă în vęra trecută, indată după mõrtea mitropolitului Vancea.

Sinõdele bisericești gr. or. române, deschise în duminica trecută, s'au ținut în cursul acestei sęptemâni. În cuvęntarea sa de deschidere Esc. Sa arhiepiscopul și mitropolitul Riron-Romanul, a accentuat că un reu mare a prins rădăcini în vięta nõstră bisericescă și acest mare reu este indiferentismul religionar, care face să slăbescă legăturile interne dintre membrii aceleiași bi-

serici, face să recască rēvna lor pentru apērarea bisericeii in contra dușmanilor ei. Pr. SSa episcopul Ioan Mețianu al Aradului, in cuvēntarea sa de deschidere, a chemat atențiunea deputațiilor asupra proiectelor de legi relative la religiune ale guvernului. Atāt la Sibfiiu, cāt și la Arad și la Caransebeș, s'au discutat proiectele de legi religionare ale guvernului și s'au decis ca să se facă remonstratiuni in contra lor.

Peregrinagiul romānilor gr. c. la Roma, din incidentul jubileului de 50 ani al episcopatului papei Leo XIII, s'a făcut in primele zile ale lui aprile. Sub conducerea Pr. SSale pārintelui episcop dr. Victor Mihályi, societatea s'a compus din 40 de persoane, intre cari și cātiva gr. orientali. Papa i-a primit cu multă distincțiune, și pretotindene au fost primiți cu simpatie. Societatea a depus o cunună pe mormēntul episcopului Clain și a dus ramuri verzi de brad pe Columna lui Traian.

C E E N O U ?

Hymen. *Dl dr. George Popescu*, candidat de avocat din Buteni, comitatul Arad, la 12 l. c. s'a logodit cu dșora Cornelia Gizela Zigre, fiica dlui Nicolae Zigre, unul din fruntașii romānilor din Biharia și avocat in Oradea-mare. — *Dl Aurel Simon* din Budapesta s'a fiantat cu dșora Maria Rényi la 2 aprilie in Rákospalota. — *Dl Ulpiu I. Hodos*, fiul regretatului Iosif Hodos, in dumineca trecută s'a cununat la București cu dșora Eugenia Scărișorean. — *Dl Dionisiu Olinschi—Olinescu*, concinist la direcțiunea de finante din Cernăuți și correspondent al «Familiei» acolo, s'a logodit cu dșora Veronica Cerniavski, fiica parocului Vladimir Cerniavski din Cadobești. — *Dl Nicolae Hosszu*, proprietar in Lemnii, s'a logodit cu dșora Gizela Hosszu, in Thet. — *Dl Lucian Crăciun* și dșora Cleopatra Olteanu s'au cununat la 16 aprilie in Fabricu-Tișorii. — *Dl Simeon Corvin*, comerciant in Oraștie, s'a logodit cu dșora Maria Doborean, in Brașov.

Ovațiune dlui George Barițiu. Rentorcēndu-se dela București la Sibfiiu, dl George Barițiu a fost felicitat fōrte călduros de comitetul Asociațiunii transilvane, din incidentul alegerii sale de președinte al Academiei Romāne. Comitetul Asociațiunii, al cărei președinte este asemenea dl Barițiu, s'a prezentat la dsa a doua zi de Paști și oratorul a fost vicepreședintele archimandritul dr. Ilarion Pușcariu, care a țis fōrte frumos, cā prin onōrea ce Academia a făcut dlui Barițiu, s'a onorat și accia cari il stimēză și il iubesc. Dl Barițiu a respuns, cā distincțiunea ce i s'a dat nu privește numai persoana sa, ci este o expresiune de recunoștință față de toți acei bărbați ai noștri, cari in țerile monarchiei se ocupă de litere și științe.

Denumiri. *Dl George Opra*, vice-director in ministeriul reg. ung. de comērciu, a fost numit director tot in acel minister. — *Dl Ioan Mihály*, vice-notar la judecătoria reg., s'a numit notar la tribunalul din Brașov. — *Dl dr. Stefan Muntean*, practicant la judecătoria din Seghedin, este numit viconotar la judecătoria din Oravița. — *Dl Aurel Pop*, viconotar la judecătoria cercuală din districtul Orađii-mari, este numit subjude la judecătoria cercuală din Jibou in comitatul Seglajiu.

Manifestație contra unei legi. Acuma se discută in Camera Romāniei legea maximului pentru taxele comunale. Luni mai mulți cetățeni au făcut o demonstrațiune in contra ministrilor și a deputațiilor cari susțin acea lege. Numerul demonstranților a fost atāt de mare, incāt poliția a remas incapabilă d'a restabili ordinea, ba a fost respinsă in mai multe rēnduri. Ministri Marghiloman și Carp, ba și primul ministru Cărgău, mergēnd la camera și vinind de acolo, au fost intimpinați cu pietri, asemenea și deputații guvernamentali, ēnsuș prefectul poliției a fost fugărit. In sfērșit cātēva companii de soldați au restabilit ordinea, după ce lupta a ținut mai bine de patru ciasuri. Mulți au fost răniți și arestați.

Regele Alesandru al Serbiei a făcut o mare surprindere lumii. Incă minore, in sēra de 1 aprile v., dēnsul s'a declarat pe sine majoren și a dimis pe regēnti. Faptul acesta s'a pus la cale prin o conspirațiune și s'a executat la prāndul regal, la care au asistat și regēntii, fără să știe ce s'a pētrecut in giurul lor. Armata cāștigată in favorul regelui, a impresurat conacul regal, regēntii au fost arestați; ministerul dimis și inlocuit cu altul, in frunte cu Dochici fostul profesor al regelui; iar scupcina s'a disolvat. Bietul popor sērb, care a vēdut făcēndu-i-se atāte surprinderi, a primit bine și acēsta.

Necrolōge. *Augustin Lăday* de Kőrössust, jude la Curia reg. ung., a incetat din viață la Petrisat in 20 martie, avēnd 78 ani. Reposatul, un bun și credincios fu al națiunii sale, a lāsāt tōtă averea sa, cam 150,000 fl., ca fundațiune, in administrațiunea capitulului din Blaș. Acest fapt i va conservă numele pentru totdeauna. — *Daniel P. Simon*, comerciant in Lipova, ual din fruntașii romānilor din acele părți, a repausat in vinerea mare, in etate de 64 ani. Pentru scopuri filantropice a lāsāt 1000 fl., 200 fl. corului și 100 fl. casinei de acolo. — *Dariu Puticiu*, harnicul invēțator din Lipova, a murit la 24 martie. — *Ioan Manole*, unul din cei mai vechi comercianți ai Brașovului, tatăl dlui Diamand Manole, a incetat din viață la 26 martie, in etate de 94 ani. — *Aloisiu Wlad de Seliste*, unul din foștii anteluptători naționali, fost deputat la 1848, precum și prin anii 1861—1867, care a luat cuvēntul mai de multe ori pentru a susține cauza națională, iar in timpul din urmă a trăit ca jude de tabla reg. in pensiune, a incetat din viață la Bocșa-montană, in 29 martie, in etate de 73 ani. — *Lazar Ionescu*, protofișc al comitatului Arad, fost deputat la dietă, a murit la Arad in 3 aprilie, in etate de 60 ani. — *Atanasiu Mera*, paroc romān gr. or. in Șiria, a reposat la 20 martie, in etate de 60 ani. — *Veturia Chihereănu*, elevă de a IV-a clasă superiōră de fetițe in Arad, a reposat acolo la 2 aprilie, in etate de 10 ani.

Calindarul sēptēmānei.

Duminea purt. de mir Ev. dela Ioanc. 15, gl. 2, a inv. 3. res. ap					
Diuma sēpt.					
	Calindarul vechiu		Călınd. nou		
			Sōrele		
Duminea	11	Mart. Antipa	23	George	5 56 7 1
Luni	12	Cuv. Vasilie	24	Adelcert	5 55 7 2
Marti	13	Mart. Artenie	25	Marcu ev.	5 53 7 3
Mercuri	14	Marțin	26	Esechia	5 51 7 4
Joi	15	SS. ap. Arist. și Pud.	27	Anastasiu	5 48 7 5
Vineri	16	Cuv. Simcon	28	Vitalis	5 46 7 7
Sāmbătă	17	Mart. Agap.	29	Petrus	4 45 7 8

Proprietar, redactor, respundător și editor: IOSIF VULCAN.

CU TIPARIUL LUI IOSIF LANG & COMP. IN ORADEA-MARE.

